

Република Србија
ГРАД ВРАЊЕ
Градски штаб за ванредне ситуације

ИЗВЕШТАЈ
о раду Градског штаба у 2020. години

Врање, 2021.године

Градски штаб за ванредне ситуације града Врања образован је Одлуком о образовању Градског штаба за ванредне ситуације и Решењем о образовању Градског штаба у месецу јулу 2011. године. Решењем о измени и допуни решења о образовању Градског штаба од 10.11.2017. године под бројем: 02-223/2017-10, Решења о разрешењу чланова Градског штаба за ванредне ситуације од 16.5.2018. године под бројем 02-134/2018-10, Решења о измени и допуни решења о образовању Градског штаба од 20.12.2018. године под бројем: 02-243/2018-10 и Решења о измени и допуни решења о образовању Градског штаба од 26.09.2019. године под бројем 02-168/2019-10, Градски штаб за ванредне ситуације чини командант штаба, заменик команданта, начелник штаба и 34 чланова.

Градски штаб за ванредне ситуације у току 2020. године своју активност реализовао је на основу Годишњег плана рада, закључака и препорука Републичког и Окружног штаба за ванредне ситуације, као и на основу процене степена угрожености територије од елементарних непогода и других несрећа.

Планом рада Градског штаба за ванредне ситуације за 2020. годину планирано је разматрање 13 питања из делокруга рада Штаба. Градски штаб за ванредне ситуације у 2020. години разматрао је сва 13 планом предвиђа питања која се тичу јачања капацитета Јединице локалне самоуправе за предузимање превентивних мера и мера реаговања у циљу заштите од штетног дејства елементарних непогода и ефикасног и ефективног спровођења политике смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.

Градски штаб за ванредне ситуације у 2020. години одржао је укупно 34 седница од којих су све 34 ванредне седнице.

Ванредне седнице Градског штаба одржаване су ради спровођења превентивних и оперативних мера спречавања и сузбијања заразне болести Ковид-19. У оквиру ванредних седница разматрана су и планом предвиђена питања.

Градски штаб за ванредне ситуације у 2020. години на својим седницама донео је укупно 98 закључака, 16 наредби и 37 препорука.

1. СПРОВЕДЕНЕ АКТИВНОСТИ ПРЕДВИЂЕНЕ ПЛАНОМ РАДА ГРАДСКОГ ШТАБА ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

План рада Градског штаба за ванредне ситуације реализован је спровођењем мера и активности везаних за следећа питања:

- Из области нормативног уређења

У томе посебно истичемо доношење следећих аката:

- Измена и допуна Закључака о формирању стручно-оперативних тимова по врстама опасности;

- Из области заштите од пожара

- Оперативни план спровођења превентивних мера заштите од пожара на отвореном простору и шумских пожара у 2020. години;
- Извештај о превентивним и оперативним активностима на заштити од пожара на територији града Враћа.
- У циљу спровођења превентивних мера заштите од пожара у време обављања пољопривредних радова и летње туристичке сезоне, а на основу закључака Градског штаба за ванредне ситуације, Канцеларија за ванредне ситуације је у координацији са субјектима и снагама смањења ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама предузела следеће:
 - Свим секретарима месних заједница достављено је „**Упозорење**“ које је истакнуто на свим јавним објектима на територији сваке месне заједнице о забрани паљења ватре на отвореном простору, забрани спаљивања смећа и стрних усева, са казним одредбама за непридржавање.
 - На основу акта Сектора за ванредне ситуације од 08.03.2020. године, а због повећане опасности од настанка пожара на отвореном простору посебно у подручјима повећаног ризика од настанка пожара, израђен је и усвојен „Оперативни план спровођења превентивних мера заштите од пожара на отвореном простору и шумских пожара у 2020. години“.
 - У оквиру реализације Оперативног плана за спровођење превентивних мера заштите од пожара на отвореном простору и шумских пожара, у складу са епидемиолошком ситуацијом, телефонским путем, свим председницима и заменицима МЗ предочене су обавезе које проистичу из правних прописа који регулишу област ванредних ситуација, као и мере казнене политике у случају непоштовања одредби Закона о заштити од пожара.
 - Службе Градске управе, Комунална полиција и комунална инспекција, као и инспектори Одељења за ванредне ситуације у Враћу редовно су обилазили и обављали контролу територије. Њихово активно присуство на терену смањило је

појаву већег броја пожара на отвореном простору као и пожара за време сезоне жетвених радова.

- Градски штаб за ванредне ситуације је редовно, преко средства јавног информисања апеловао на све грађане, а посебно на пољопривредне произвођаче да у периоду жетвених радова не пале стрништа, а да лако запаљиве течности, горива и друге материје, морају бити правилно ускладиштене.
- **Из области заштите од поплава**
 - Локални оперативни план одбране од поплава на водама другог реда у 2020. години.
- **Из области противградне заштите**
 - Стање противградне заштите на територији града Враћа.
- **Из области система јавног узбуњивања**
 - Сагледавање стања оспособљености система јавног узбуњивања на територији града Враћа;
- **Из области унапређења система смањења ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама**
 - Анализа достигнутог нивоа организованости и оспособљености града Враћа за функционисање у зимским условима;
 - Анализа о нормативном уређењу система заштите и спасавања и достигнутог нивоа опремљености и оспособљености субјеката заштите и спасавања за реаговање у ванредним ситуацијама.

2. АНАЛИЗА ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ У СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗА СУЗБИЈАЊЕ ЕПИДЕМИЈЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВРАЋА У 2020. ГОДИНИ

Резиме:

Анализа представља приказ предузетих мера и активности субјеката и снага смањења ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама у периоду ванредног стања и ванредне ситуације на територији града Враћа. Анализа је намењена свим заинтересованим актерима који посредно или непосредно учествују у систему заштите и спасавања, који се кроз детаљну анализу могу упознати са улогом јединице локалне самоуправе на сузбијању заразне болести Ковид-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

Сва друштва у свету, без обзира на друштвено уређење или степен развијености економских, политичких, културних или других добара, подлежу одређеном облику угрожавања који носи већи или мањи степен опасности по њихов опстанак и развој. Територију Републике Србије непрекидно угрожавају

бројне и разноврсне опасности, које се условно могу сврстати у природне (елементарне) непогоде и техничко-технолошке несреће, а које угрожавају људе, материјална добра и животну средину. Друштвена заједница им се супротставља, у границама својих техничких и организационих могућности.

Елементарна непогода је догађај хидрометеоролошког, геолошког или биолошког порекла, проузрокован деловањем природних сила, као што су: земљотрес, поплава, бујица, олуја, јаке кише, атмосферска пражњења, град, суша, одроњавање или клизање земљишта, снежни наноси и лавина, екстремне температуре ваздуха, нагомилавање леда на водотоку, епидемија заразних болести, епидемија сточних заразних болести и појава штеточина и друге природне појаве већих размера које могу да угрозе здравље и живот људи или проузрокују штету већег обима. Почетак, обим и време трајања елементарних непогода углавном се не може унапред предвидети, али се за извесне појаве на основу стечених искустава и статистичких података, с обзиром на место појаве, услове и годишње доба, може претпоставити да ће до њих доћи, као и колико ће трајати и које ће последице произвести. Елементарне непогоде могу да покривају ужу или ширу територију, да буду слабијег или јачег интензитета, што се може закључити тек по завршетку њиховог деловања и при анализи причињених штета (броја жртава и обима материјалне штете). Анализом елементарних непогода и других несрећа, тј. узрока настанка и последица у односу на човека и његова материјална добра, долазимо до најпогоднијих организацијских мера, како превентивних, тако и оперативних, за њихово отклањање. Последице које настају услед наведених опасности, захтевају од територијалних субјеката, привредних друштава и других правних субјеката, континуалну припрему за превенцију и реаговање. Опасности узроковане елементарним непогодама и другим несрећама одувек прате и обележавају различита раздобља развоја човечанства. Као некад, тако и данас, односе људске животе и на различите начине уништавају животну средину, остављајући за собом велику материјалну штету и губитке. Током свог развоја, човек је на различите начине покушавао да се супротстави тим опасностима. Тако је неке успео да редукује или елиминише, а за неке да пронађе ефикасне начине заштите. Ипак, и поред свих напора који су вековима улагани, њему и даље прете опасности од елементарних непогода и других несрећа било да су хидрометеоролошког, геолошког, биолошког, техничко-технолошког порекла, укључујући и опасности изазване намерним и ненамерним људским деловањем. Обзиром на све учесталије ванредне ситуације које за последицу имају губитке људских живота и велика материјална разарања, али и загађења укупне човекове околине и живота у њој, човечанство се суочава са таквим изазовима који се огледају пре свега у све већем броју опасности генерисаних развојем цивилизације која не мари за животну средину. Применом нових техника и технологија, чијом употребом се нарушава природни баланс, а то за последицу може имати ванредну ситуацију. Зато државе, без обзира на глобализацију, имају одговорност да сачувају своју животну средину и живот у њој, чиме чувају и свој идентитет. Оне, категорично то морају да чине на систематичан начин подижући како ресурсне капацитете од глобалног, преко националног, до локалног нивоа, тако и појединачне кроз подизање нивоа свести својих грађана. Наравно, све ово са циљем обједињавања свих постојећих ресурса у заштити, спасавању и реаговању у ванредним догађајима и ванредним ситуацијама насталим као последица елементарних непогода и других несрећа.

2.1 Правни оквир ванредних ситуација и ванредног стања

Народна скупштина Републике Србије је на Првој посебној седници одржаној 30.6.2006. године усвојила Устав којим је дала право грађанима на здравствену и социјалну заштиту и здраву животну средину стављањем одбране и безбедности Републике Србије и њених грађана у надлежност Републике Србије. Постојањем права Скупштине Републике Србије на одлуку о проглашењу ванредног и ратног стања дати су предуслови за нормативно-правно регулисање, организацију и давање надлежности за деловање у случају проглашења ванредног стања и ванредне ситуације.

Следећи корак који је Република Србија учинила је стварање услова за формирање интегрисаног система заштите и спасавања тиме што је Скупштина Републике Србије 29.12.2009. године донела Закон о ванредним ситуацијама. Тако су овим Законом постављене нормативне основе система заштите и спасавања у Републици Србији. Њиме су регулисане надлежности и овлашћења за заштиту и спасавање. Бабић [1] сматра да је овим држава поставила основ да се формира нови систем који би био много ефикаснији од претходног. Поред тога, донето је мноштво подзаконских аката на нивоу Владе и на нивоу министра унутрашњих послова. Дата је иницијатива за увођење јединственог броја за хитне позиве 112, и коначно, постављен је задатак у правцу развијања и унапређивања међународне сарадње.

Треба напоменути да је 13. новембра 2018. године на седници Скупштине Србије донет Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама који је унапредио и употпунио нормативно уређење у области ванредних ситуација и постао један од правног основа трансформације и развоја система заштите и спасавања у Републици Србији. Доношењем поменутог закона престао је да важи Закон о ванредним ситуацијама.

Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама као најважнијег закона у области ванредних ситуација уређује се: [2] „смањење ризика од катастрофа, превенција и јачање отпорности и спремности појединца и заједнице за реаговање на последице катастрофа, заштита и спасавање људи, материјалних, културних и других добара, права и обавезе грађана, удружења, правних лица, органа јединица локалне самоуправе, аутономних покрајина и Републике Србије, управљање ванредним ситуацијама, функционисање цивилне заштите, рано упозоравање, обавештавање и узбуњивање, међународна сарадња, инспекцијски надзор и друга питања од значаја за организовање и функционисање система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, деловање, проглашавање и управљања у ванредним ситуацијама“.

Ванредна ситуација, како је дефинисано у члану 2. став 1 тачка 7 Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама представља „стање које настаје проглашењем од надлежног органа када су ризици и претње или последице катастрофа, ванредних догађаја и других опасности по становништво, животну средину и материјална добра таквог обима и интензитета да њихов настанак или последице није могуће спречити или отклонити редовним деловањем надлежних органа и служби, због чега је за њихово ублажавање и отклањање неопходно употребити посебне мере, снаге и средства уз појачан режим рада“. На овом месту треба истаћи важну терминолошку напомену. Наиме, ванредну ситуацију треба разликовати од појмова: **ванредни догађај, елементарна непогода и ванредно стање**.

У поменутом Закону се наводи да је ванредни догађај „несрећа изазвана дејством катастрофе који може да угрози здравље и животе људи, материјална и културна добра и животну средину, а чије последице је могуће спречити или отклонити редовним деловањем надлежних органа и служби“. Поменути закон дефинише елементарну непогоду као појаву „хидролошког, метеоролошког, геолошког или биолошког порекла, проузрокована деловањем природних сила као што су земљотрес, поплава, бујица, олуја, јака киша, атмосферска пражњења, град, суша, одроњавања или клизања земљишта, снежни наноси и лавина, екстремне температуре ваздуха, нагомилавања леда на водотоку, пандемија, епидемија заразних болести, епидемија сточних заразних болести и појава штеточина и друге природне појаве већих размера које могу да угрозе безбедност, живот и здравље већег броја људи, материјална и културна добра или животну средину у већем обиму. С друге стране, иако у Закону о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама није садржана дефиниција ванредног стања, она се може пронаћи у Уставу Републике Србије, затим у Закону о одбрани у коме се наводи да је ванредно стање – [3] „стање јавне опасности у којем је угрожен опстанак државе или грађана, а последица је војних и невојних изазова, ризика и претњи безбедности“. У истом члану, како примећује Домазет [4] се под невојним изазовима сврставају и елементарне непогоде, техничко-технолошке и друге несреће и опасности, чиме се заправо дефинише ванредна ситуација. Ванредно стање је правно регулисано, углавном од стране државе или неког другог међународног ентитета. То је посебан правни режим на целој или на делу државне територије за време непосредне ратне опасности или ванредних унутрашњих прилика, настало услед побуна, нереда, штрајкова, елементарних непогода, техничко-технолошких акцидената и сл. [5] Сличан став заузимају проф. др Ж. Кешетовић и проф. др З. Кековић [6] који под ванредним стањем подразумевају владину објаву којом се суспендује нормално функционисање владе и државне управе. „Владином одлуком“, како наглашавају, „грађани се упозоравају да измене свој уобичајени начин живота или понашање како би заштитили животе и имовину, док владине службе добијају налог да делују према плановима за ванредне ситуације, при чему се одређене слободе и права грађана могу ограничити.“ Ванредна ситуација може прерасти, како наглашавају проф. др Д. Аврамовић и проф. др Д. Симовић [7] , у ванредно стање када посебне мере предвиђене режимом ванредних ситуација за отклањање кризне ситуације и опасности нису довољне. По њима, ванредна ситуација „у ствари, постаје посебан, блажи облик ванредног стања, иако нема утемељење у режиму ванредног стања у актуелном Уставу“.

2.2 Појам епидемије

Светска здравствена организација (WHO) је 1948. године здравље дефинисала као „стање потпуног физичког, психичког и социјалног благостања, а не само одсуство болести“. Ова дефиниција се ипак тумачи као циљ којем се тежи. Уобичајена је дефиниција болести као одсуства здравља (СЗО), или одступање од стања здравља.

Епидемија представља појаву поремећаја здравља у популацији у већој мери у односу на уобичајен ниво, или заступљеност тог поремећаја у неочекиваном временском периоду. Епидемија потиче од грчке речи *επιδημία* – „међу народом распрострањено“. Тип епидемије зависи од много чинилаца од којих су најбитнији врста и начин експозиције. Према томе имамо:

Епидемије заједничког извора – настају када се осетљиве особе изложе истом извору инфекције:

- Краткотрајан извор – одређен број људи је изложен истом извору у кратком временском периоду. Ове епидемије су експлозивне и сви експонирани оболевају у периоду између минималне и максималне инкубације за ту болест (нпр. епидемија услед тровања храном). Јављају се и код заразних и код незаразних болести;

- Сталан извор - већи број људи је изложен истом извору у дужем временском периоду. Ове епидемије су експлозивне и трају онолико колико постоји и извор (нпр. епидемије услед конзумације загађене воде).

- Прогресивне епидемије – болест се преноси са извора инфекције на осетљиве особе, директним и индиректним путем, које тад и саме постају извор инфекције (нпр. грип). Јављају се само код заразних болести.

- Епидемије мешаног типа – на почетку се понашају као епидемије заједничког извора с тим што поседују „контактни реп“ тј. где поред оболелих преко заједничког извора, оболевају и људи који су са њима у контакту. Другим речима прелазе у прогресивне епидемије (нпр. епидемије услед тровања храном).

Типови епидемија су:

- Капљичне-респираторне или епидемије које се шире путем ваздуха – то су, пре свега, акутне респираторне инфекције и грип;

- Хидричне епидемије, или епидемије које се шире пијаћом водом;

- Алиментарне епидемије, или епидемије које се шире путем хране;

- Контактне епидемије – епидемије које се шире контактом.

Услови за појаву епидемије су у епидемиологији изражени кроз Вограликов ланац (према руском ефектологу и епидемиологу Габријелу Ф. Вогралику, 1887-1937). Вограликов ланац чине следеће карике:

- Извор заразе – из кога се болест преноси на осетљиву особу;

- Пут преношења – којим се шири инфективни агенс;

- Улазно место – путем кога агенс продре у домаћина;

- Број и вируленција самог агенса;

- Диспозиција – или склоност домаћина да оболи од заразне болести.

Пандемија (од грчких речи *пав* (сви) и *δῆμος* (народ)) је епидемија заразне болести која се шири кроз популацију људи једне веће области, континента или целог света. О пандемији се говори ако су испуњена три услова:

1. У одређеној популацији се појавило до тада непознато обољење;

2. Узрочници инфицирају људе и изазивају тешке последице;

3. Узрочници болести се брзо шире и задржавају међу људима.

Постоји велики број пандемија. Кроз људску историју то су биле углавном зоонозе (болести коју човек добија од болесних или наизглед здравих животиња) које су избиле захваљујући domestikацији животиња, као што су инфлуенца и туберкулоза.

Слика: Вограликов ланац

2.3 Корона вирус

Узрочник епидемије у Вухану, Кина, која се проширила на територију целе НР Кине и у више других земаља глобално, је бетакорона вирус (сродан SARS-CoV и MERS-CoV). Вирус је идентификован секвенцирањем (next generation sequencing) из културе вируса или директно из узорака добијених од пацијената са пнеумонијом.

Секвенца целог генома вируса је од стране кинеских здравствених власти званично подељена са Светском здравственом организацијом и користи се за развој дијагностичких тестова за нови корона вирус.

СЗО је обољење изазвано новим корона вирусом назвала Ковид-19 (скраћено од *Coronavirus Disease 2019*), а вирус се означава као SARS-CoV-2.

Корона вируси (CoV) су фамилија проузроковача различитих обољења, од благог назеба, до тешког облика болести тј. тешког акутног респираторног синдрома (SARS-CoV) или респираторног синдрома средњег истока (MERS-CoV). Корона вируси изазивају обољења животиња, а за сада се зна да 7 типова вируса могу изазвати и обољења људи, а само за неке (SARS-CoV и MERS-CoV) је доказано да се шире и интерхумано.

Нови корона вирус (nCoV) представља потпуно нови сој вируса који до сада није идентификован у хуманој популацији. Према генској структури сличан је SARS-CoV.

У децембу 2019. године у Кини су се појавили случајеви пнеумонија (упале плућа) непознате етиологије, а 7. јануара 2020. године је потврђено да је nCoV узрочник обољења. Обољење може бити асимптоматског или лаког облика са респираторним симптомима (кашљем, недостатком даха, отежаним дисањем) и температуром. У тежим случајевима, инфекција може да изазове упалу плућа, тешки акутни респираторни синдром, бубрежну инсуфицијенцију, па и смрт.

За сада је ограничен ниво знања о епидемиолошким и клиничким карактеристикама инфекције изазване nCoV. Просечана дужина инкубације забележена у епидемији у Кини је 7 дана (минимална 2, а максимална 14 дана).

Обољење се шири интерхумано, обично после блиског контакта са инфицираним особом, капљицама, а могућ је и ваздух као пут преношења.

Европски центар за превенцију и контролу болести (ECDC) процењује да је ризик за преношење инфекције на здравствене раднике мали уколико правилно користе личну заштитну опрему (ЛЗО).

2.3.1 Знаци инфекције корона вирусом

За разлику од грипа, који наступа нагло и температура одмах скочи и буде висока, корона се постепено развија, температура је у почетку благо повишена и полако расте, као и остали симптоми.

Често, инфекција корона вирусом почиње грозницом, праћеном сувим кашљем, а након недељу дана доводи до губитка даха и онда је потребно болничко лечење.

Неки од симптома који се још наводе су: главобоља, кијање, кашаљ, кратак дах и потешкоће са дисањем.

Код особа са слабијим имунитетом, код старијих људи и мале деце постоји могућност да овај вирус захвати ниже дисајне органе, па се може развити упала плућа или бронхитис.

2.3.2 Како се заштитити од корона вируса

- Избегавати контакте са особама које имају знаке инфекције органа за дисање (кашаљ, кијање, цурење носа, повишена температура).
- Избегавати масовна окупљања и боравак у простору где се налази велики број особа.
- Избегавати руковање, љубљење и грљење при поздрављању.
- Појачати хигијену руку (прање водом и сапуном најмање 20 секунди, или ако то није могуће, коришћење алкохолних гелова за дезинфекцију руку), нарочито након контакта са оболелим особама или боравка у потенцијално угроженом подручју.
- Уносити довољно течности, нарочито топле напитке, јер је вирус неотпоран на топлоту.
- Испирати грло дезинфекционим раствором за ту намену.
- Не додиривати нос уста и очи неопраним рукама.
- Препоручује се ношење маски преко уста и носа уколико се борави у простору где су масовна окупљања.
- Прањем одеће се вирус уништава, а помаже и излагање одеће вишим температурама (излагање сунцу, пеглање).
- Кашљите или кијајте у савијени лакат или марамицу, а затим ту марамицу баците у затворену канту.
- Дезинфекујте мобилне телефоне, таблете, тастатуре компјутера и мишеве.
- Користите медицинске маске уколико имате респираторне симптоме (кашаљ, кијање), првенствено да бисте заштитили друге.

2.3.3 Алгоритам активности за поступање са лицем које се јави на преглед без претходног контакта са епидемиолошком службом у вези са могућом изложеношћу инфекцији новим корона вирусом 2019-ncov

Приликом прегледа особа са инфекцијама органа за дисање или сумњом на на инфекцију органа за дисање, а посебно код особа које имају симптоме и знаке инфекције доњих респираторних путева или су у ризику од настанка тешке акутне респираторне болести, здравствено особље је дужно да примењује стандардне мере заштите, као и мере заштите од инфекција које се преносе капљицама и инфекција које се преносе контактом, а које укључују следеће:

- коришћење заштитне маске (хируршке) преко уста и носа,

- коришћење рукавица приликом прегледа током ког постоји ризик од контакта са слузокожама или телесним течностима оболеле особе,
- коришћење заштитног мантила,
- прање руку топлем водом и течним сапуном у трајању од најмање 20 секунди, након прегледа, односно након сваког незаштићеног контакта са слузокожама или телесним течностима пацијента,
- примену свих принципа безбедног давања инјекција,
- примена материјала и опреме за једнократну употребу кад год је то могуће (дрвене шпатуле, шприцеви и игле за једнократну употребу)
- дезинфекција опреме за виšekратну употребу 70% алкохолом одмах након употребе (стетоскопи, термометри),
- избегавање додиривања уста, носа и очију потенцијално контаминираним рукама,
- дезинфекција површина са којима је пацијент долазио у контакт, односно које су дошле у контакт са пацијентовим телесним течностима,
- рутинска дезинфекција површина у просторијама за рад са пацијентима,
- смањити број особља које долази у контакт са пацијентима који имају симптоме и знаке респираторних инфекција на најмањи потребан број,
- примена мера за безбедно управљање инфективним отпадом.

Здравствено особље са којим особа са симптомима и знацима респираторне инфекције прво долази у контакт дужно је да, према процени ризика, најпре узме епидемиолошке податке о могућој изложености инфекцији новим корона вирусом 2019-nCoV, а најмање следеће:

- да ли је особа у последњих 14 дана путовала у подручја у којима је било потврђених случајева инфекције изазване новим корона вирусом,
- да ли је особа у последњих 14 дана била у контакту са особом или особама код којих је потврђена инфекција или постављена сумња на инфекцију новим корона вирусом,
- да ли је особа у последњих 14 дана посећивала здравствене установе у којима су лечене особе са потврђеном инфекцијом или постављена сумња на инфекцију новим корона вирусом.

Уколико се епидемиолошком анамнезом добије потврдан одговор на било које од горе наведених питања, након пружене медицинске помоћи уз примену свих мера заштите, пацијенту треба ставити маску преко уста и носа, а затим га превести у собу за изолацију.

У соби за изолацију пацијенту треба дати упутство о мерама респираторне хигијене (коришћење марамица приликом кијања или кашљања) и омогућити прање руку топлем водом и сапуном. Ономогућити улазак у собу за изолацију другим пацијентима, као и особљу које није неопходно за пружање медицинске помоћи.

Све инвазивне процедуре (узимање крви или урина за лабораторијски преглед, давање инјекција, узимање узорак за лабораторијску потврду инфекције) спроводе се у соби за изолацију уз примену свих прописаних мера заштите.

Епидемиолог уз примену мера заштите (стандардних, мера заштите од инфекција које се преносе капљицама и инфекција које се преносе контактом), узима детаљну епидемиолошку анамнезу, одлучује о даљем поступку са пацијентом, као и о узимању потребних узорак за лабораторијско испитивање у складу са прописаним упутством за лабораторијску потврду инфекције.

Пацијенти са благим до средње тешким респираторним инфекцијама којима није неопходно болничко лечење, лече се у условима кућне изолације када за то постоје довољни услови: посебна соба за оболелог или могућност сепарације од других чланова домаћинства, услови за придржавање прописаног хигијенско-дијететског режима и за узимање прописане терапије, одржавање личне хигијене, одржавање контакта телефоном са епидемиолошком службом или ординирајућим лекаром. Пацијенту се прописује одговарајућа терапија (кад год је то могуће терапија која се примењује неинвазивним путем) и одговарајући хигијенско дијететски режим. Члановима породице се даје писано упутство о примени мера заштите за смањење ризика од инфекције.

Пацијента код кога су индиковани специјалистички прегледи или додатне дијагностичке процедуре (нпр. рентгенско снимање), на допунске прегледе води особље установе након претходног обавештавања надлежног здравственог особља које треба да обави потребне прегледе и припреме за примену мера заштите. Пацијент се са маском преко уста и носа води унапред одређеним путем, при чему се мора водити рачуна да пацијент не долази у блиски контакт са другим особљем, пацијентима или посетиоцима у здравственој установи.

Након завршених прегледа, епидемиолог у договору са службом надлежном за организацију медицинског транспорта, организује превоз пацијента у кућну изолацију уз успостављање услова за дневни (по потреби и чешћи) надзор над здравственим стањем пацијента и примену мера заштите (размена бројева телефона ради телефонске комуникације или организација надзорних посета од стране епидемиолога, ординирајућег лекара или другог здравственог особља према процењеној потреби).

Епидемиолог одлучује о трајању кућне изолације на основу резултата лабораторијских анализа за потврђивање инфекције новим корона вирусом 2019-nCoV или клиничког стања пацијента.

Уколико је код пацијента индиковано болничко лечење, поступа се према прописаним упутствима доступним здравственој служби.

2.3.3 Мере заштите за особе код којих је постављена сумња на инфекцију новим корона вирусом 2019-ncov код којих није индиковано лечење у болничким условима

У складу са прописаним процедурама, инфектолог одлучује о потреби за болничким лечењем на основу клиничког статуса оболеле особе, а епидемиолог процењује да ли постоје услови за лечење и изолацију у кућним условима.

Уколико постоје услови за лечење у условима кућне изолације, оболела особа је дужна да предузима следеће превентивне мере:

- **Ограничити све активности ван куће/стана**, осим у вези са добијањем медицинске услуге у складу са препоруком коју је дао надлежни лекар. Особа не може да иде на посао, у школу или на јавна места, као ни да користи јавни превоз.
- **Избегавати контакт са другим особама у домаћинству**. Боравак у засебној соби. Примена мера заштите приликом уласка у заједничке просторе (нпр. купатило).
- **Уколико постоји потреба за одласком у здравствену установу, најавити свој долазак телефоном пре поласка**, како би се омогућила примена мера заштите од инфекције у здравственој установи.
- **Ношење маске**. Уколико се долази у контакт са другим особама у домаћинству или ван домаћинства, оболела особа треба да носи медицинску (хируршку) маску

преко уста и носа. Уколико особа није у могућности да носи маску (нпр. због отежаног дисања), особе са којима долази у контакт морају да носе маску преко уста и носа.

- **Респираторна хигијена.** Покрити уста и нос марамицом (изузетно, ако марамица није доступна, на други начин као нпр. унутрашњом страном рукава у прегину лакта) приликом кијања и кашљања. Марамицу одмах након употребе бацити на безбедан начин (у кесу или канту која се може затворити). Након тога опрати руке водом и сапуном. Уколико вода и сапун нису доступни, дезинфиковати руке средством које садржи алкохол.

- **Прати редовно руке.** Прање руку водом и сапуном у трајању од 20 секунди је доказано ефикасна мера за смањење ризика од преношења инфекције са оболеле особе на друге особе, односно за спречавање контаминације предмета у околини. Избегавати додиривање лица (уста, носа, очију) рукама.

- **Не користити заједничке предмете** са другим особама у домаћинству (чаше, посуђе, прибор за јело, четкица за зубе и сл.). Након коришћења ових предмета, обавезно их опрати коришћењем воде и уобичајеног кућног средства за прање судова).

- **Пратити своје здравствено стање.** Уколико се уочи погоршање симптома болести, потребно је обратити се лекару ради процене стања и адекватног лечења. Пре одласка код лекара, обавезно се најавити телефоном како би се у здравственој установи предузеле мере за смањење ризика од инфекције за друге пацијенте, као и за здравствене раднике.

- **Прекид кућне изолације.** Одлуку о престанку кућне изолације донеће епидемиолог уз консултацију са ординирајућим лекаром о здравственом стању оболеле особе. Начелно, потреба за кућном изолацијом престаје 24 часа након потпуног повлачења симптома и знакова болести (повишена температура, кијање, кашаљ, бол у гуши, малаксалост).

3. АКТИВНОСТИ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ НА СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ВИРУСА КОВИД-19

Поводом проглашења пандемије од стране Светске здравствене организације, у великој сали Скупштине града одржана је ванредна проширена седница Савета за здравље којом је председавао градоначелник др Слободан Миленковић. „Ово је критичан моменат када сви морамо да дамо допринос у циљу спречавања ширења корона вируса. Сматрам да сви треба да покажемо да смо као друштво одговорни и организовани. Ово је озбиљно стање са којим се сада суочавамо и као локална самоуправа и као здравствени систем морамо да покажемо озбиљност“, нагласио је градоначелник др Миленковић. Циљ састанка био је информисање о вирусној инфекцији, начинима преношења и поступцима у случају оболевања.

Дана **15.03.2020.** године на основу донете Одлуке о проглашењу ванредног стања на целој територији Републике Србије поводом појаве вируса Ковид-19, у вечерњим сатима одржана је ванредна седница Градског штаба за ванредне ситуације на којој је разматрана тренутна епидемиолошка ситуација на територији града Враћа као и стање и расположивост капацитета здравствених установа, јавних и комуналних предузећа и других субјеката и снага на територији града Враћа.

Градски штаб за ванредне ситуације од почетка проглашења ванредног стања, као и током проглашења ванредне ситуације на целој територији града Враћа, одржао је укупно 29 ванредних седница на којима су разматрана питања, начин

организације и функционисања субјеката и снага система заштите и спасавања у условима проглашења епидемије заразне болести. Од укупног броја одржаних седница, 16 ванредних седница одржане су непосредним присуством чланова (15.03., 16.03., 18.03., 20.03., 21.03., 25.03., 12.05., 17.05., 23.05., 01.06., 26.06., 29.06., 03.07., 07.10., 16.11., 03.12.), док су 13 ванредних седница одржане електронским и телефонским путем (26.03., 28.03., 31.03., 03.04., 15.04., 21.04., 26.04., 27.04., 02.05., 13.07., 06.08., 27.08., 03.09.2020.).

Укупно на свим одржаним седницама донето је **59 закључака, 15 наредбе и 29 препорука.**

У вези с тим, у претходном периоду предузето је следеће (хронолошки приказ активности):

- На седници одржаној дана 15.03.2020. године донето је укупно 6 закључака, 11 наредбе и 5 препорука.

-Донет је закључак да Завод за јавно здравље Врање редовно прати епидемиолошку ситуацију на територији града Врања и да све релевантне анализе и информације доставља Градском штабу за ванредне ситуације.

-Донета препорука да Црвени крст Врање пружи неопходну помоћ Градском штабу за ванредне ситуације у вези доставе основних животних намирница и других потрепштина.

- Наложено је начелнику Градске управе да у сарадњи са Одељењем за заједничке послове обезбеди довољну количину дезинфекционих средстава, средства за хигијену и да се преко службеника врши редовно дезинфиковање просторија и објеката Градске управе. Такође дата је препорука свим републичким установама и институцијама, као и свим привредним субјектима који послују на територији града Врања да предузму све неопходне превентивне мере у складу са мерама Владе Републике Србије, Законом о заштити становништва од заразних болести и другим важећим позитивно –правним прописима.

-Наложено је свим директорима јавно комуналних предузећа и установа на територији града Врања (ЈП „Водовод“, ЈКП „Комрад“, ЈП „Паркинг сервис“, ЈП „Урбанизам и изградња града Врања“,ЈП „Нови Дом“, ЈП „Управа Бање“, ЈУ „Центар за развој локалних услуга социјалне заштите“, ЈУ „Центар за социјални рад“, ЈУ „Спортска хала“, ЈУ „Туристичка организација“, ЈУ „Историјски архив 31. Јануар“, ЈУ „Народни универзитет“, ЈУ „Библиотека Боре Станковић Врање“) да организују рад запослених на неопходни минимум и да свим запосленима на ризичним радним местима који долазе у контакт са корисницима услуга обезбеде да носе заштитне маске и рукавице.

-Наложено је Одељењу комуналне полиције и комуналној инспекцији Одељења за инспекцијске послове да у сарадњи са ЈКП „Комрад“ обавесте продавце на млечној пијаци затвореног простора да морају да носе заштитне маске и рукавице као и да се обезбеде и поставе сунђери натопљењи дезинфекционим средствима на улазу као и обезбеде рукохвати на вратима дезинфекционим средствима на одговарајући начин.

-Свим јавним и комуналним предузећима и установама на територији града Врања чији је оснивач Град Врање наложено је, такође, да обезбеде довољну количину дезинфекционих средстава и средства за хигијену и да редовно предузимају мере и активности сходно препорукама Владе Републике Србије, Министарства здравља и Завода за јавно здравље Врање.

-Наложено је ЈП „Урбанизам и изградња града Врања“ и саобраћајној инспекцији Одељења за инспекцијске послове Градске управе да организује састанак са свим превозницима који обављају превоз путника на територији града Врања и да их информишу о неопходности предузимања свих превентивних мера.

-Налажено је координатору месних заједница да ступи у контакт са повереницима, заменицима повереника цивилне заштите и секретарима месних заједница да прате стање на терену и да о потреби достављања лекова хроничним болесницима и пензионерима, као и достављања основних животних намирница редовно обавештавају Канцеларију за ванредне ситуације при Кабинету градоначелника.

-Наложено је ЈУ „Центар за социјални рад“ да преко Службе за заштиту одраслих и старих лица, успоставе комуникацију са својим корисницима и да у случају потребе за достављањем лекова хроничним болесницима, као и доставом пакета са основним животним намирницама редовно обавештавају Канцеларију за ванредне ситуације, као и да достави податке о угроженим категоријама становништва на територији града Врања, а посебно податке о лицима старијим од 65 година.

-Формиран је стручно-оперативни тим за координацију активностима у случају потребе за организовањем доставе лекова и основних животних намирница старим лицима на територији града Врања.

-Формиран је кол центар у оквиру Канцеларије за ванредне ситуације за пријем позива грађана којима је потребна помоћ у достави основних животних намирница и лекова. Успостављена је координација између Канцеларије за ванредне ситуације, ЈУ „Центар за социјални рад“, Црвеног крста Врање и Канцеларије за младе Градске управе.

-На основу препоруке Градског штаба за ванредне ситуације, Градско веће града Врања донело је наредбу којом се обуставља рад свих спортских објеката, дечијих играоница, спортских кладионица, коцкарница и казина у циљу спречавања ширења вируса Ковид-19.

-Такође, на основу препоруке Градског штаба за ванредне ситуације, донета је наредба којом се обуставља рад свих кафића, ноћних клубова и ресторана на територији града Врања, док је био дозвољен рад отворених башти кафића и ресторана у временском периоду од 08:00 до 16:00 часова уз обавезно придржавање безбедне удаљености лица не мањој од 1 метра.

-Наложено је и Одељењу за инспекцијске послове Градске управе и Одељењу комуналне полиције да редовно контролишу спровођење наредби, препорука, мера Владе Републике Србије, Министарства здравља и других надлежних министарстава, као и закључака Градског штаба за ванредне ситуације посебно у делу рада угоститељских објеката.

-Дата је и Препорука јавним бележницима и представницима Градске изборне комисије да приликом прикупљања потписа бирача носе заштитне маске и рукавице за једнократну употребу и да се придржавају препорука Министарства здравља и Завода за јавно здравље.

-На седници одржаној дана 16.03.2020. године донето је укупно 3 закључка.

-Налажено је Канцеларији за младе Градске управе да сачини списак свих волонтера који желе да пруже подршку Градском штабу за ванредне ситуације и који ће у координацији са Канцеларијом за ванредне ситуације и Црвеним крстом Врање у случају потребе вршити достављање лекова и основних животних

намирница грађанима којима је потребна помоћ. Канцеларија за младе на основу закључка Штаба узела је учешће у раду Градског штаба за ванредне ситуације и успоставила број телефона на којем су се јављали сви волонтери који су желели да укључе у пружању помоћи нашим суграђанима.

-Такође донет је закључак којим се апеловало се на све грађане са територије града Враћа који долазе из иностранста као и на грађане који имају сазнања о лицима која су недавно допутовала из иностранства да се јаве Заводу за јавно здравље Враће у циљу евидентирања и предузимања свих неопходних превентивних мера на спречавању ширења вируса Ковид-19.

-Наложено је ЈП „Водовод“ и ЈКП „Комрад“ да у сарадњи са Заводом за јавно здравље Враће предузму мере и активности на дезинфекцији улица, општинских путних праваца, аутобуских стајалишта, аутобуске станице и пијачних простора. Та активност се од 16.03.2020. год. до данас у континуитету спроводи.

На седници одржаној дана 18.03.2020. године донето је укупно 3 закључка и 3 препоруке.

-На основу препоруке Градског штаба за ванредне ситуације донета је наредба Градског већа којом се забрањује у потпуности рад кафића и ресторана као и отворених башти.

-Наредба којом се забрањује ванпијачна продаја, док је била дозвољена продаја само на пијачним тезгама уз обавезно придржавање безбедне удаљености тезги не мањој од 2 метра, као и да на површини од 4 м² не може бити више од једног (1) лица.

- На седници одржаној дана 20.03.2020. године донето је укупно 3 закључка и 2 препоруке.

-На основу препоруке Градског штаба, Градско веће донело је наредбу којом се обавезују сви превозници да дуплирају возила на свим линијама према привредним субјектима како би се омогућила безбедна удаљеност путника у возилима.

-Такође донета је наредба којом се забрањује продаја робе широке потрошње (половна роба, текстилна роба и слично) на пијацама, пијачним тезгама током суботе, док је била дозвољена продаја током недеље унутар пијаце „Текија“, као и забрана продаје на сточној пијаци у селу Ристовац.

- Наложено је да Канцеларија за младе Градске управе у сарадњи са волонтерима пружи асистеницију и помоћ током суботе и недеље Јавно комуналном предузећу „Комрад“ у спровођењу контроле уласка потрошача на пијацама: Огледна станица, Текија и Бујковски мост, као и дезинфекцију грађана, која подразумева дезинфекцију руку и дезинфекциони отирач уз обавезно придржавање безбедне удаљености између потрошача.

-Такође, наложено је ЈКП „Комрад“ да о томе обавести све грађане путем средстава јавног информисања.

-Путем средстава јавног информисања апеловало се на све грађане искључиво старије од 65 година који имају потребу за куповином основних животних намирница, а непходан им је превоз до малопродајних објеката да позову Канцеларију за ванредне ситуације на успостављене бројеве телефона. Превоз од куће до малопродајних објеката обезбеђивала је Јединица локалне самоуправе.

-Такође, дата је препорука свим трговцима и власницима малопродајних објеката на територији града Враћа, да њихови објекти у прописном периоду, а у складу са мерама Владе РС буду отворени како би грађани, искључиво старији од 65 година,

имали могућност да иду у куповину. Апеловало се на власнике да истакну обавештења о називима објеката који ће радити и њиховим адресама, као и да о томе обавесте јавност.

- На седници одржаној дана 21.03.2020. године усвојене су укупно 3 препоруке.

-На основу препоруке Градског штаба, Градско веће донело је наредбу којом се у потпуности забрањује продаја робе широке потрошње (половна роба, текстилна роба и слично) на пијацама, пијачним тезгама („Текија“ и „Бујковски мост“), као и рад робне пијаце у згради Дома културе.

-Препоручено је свим трговцима и власницима малопродајних објеката на територији града Враћа да, у недељу 22. марта 2020. године, у периоду од 04:00 до 07:00 часова, буду отворени како би грађани, искључиво старији од 65 година, имали могућност да у наведеном периоду купе и обезбеде основне животне намирнице.

-У складу са *Одлуком о посебним мерама пружања услуга у области трговине на мало, која обухвата продају хране и пића у угоститељским објектима и продају хране за ношење („Сл. гласник РС“, бр. 39/2020)*, дата је препорука Градском већу да се донесе наредба којом се дозвољава пружање услуге послуживања хране и пића уз организовање доставне службе или преко шалтера за пружање услуге без уласка лица којима се пружа услуга у објекте.

- На седници одржаној дана 25.03.2020. године донето је укупно 3 закључка, 1 наредба и 2 препоруке.

-Донет је закључак да Здравствени центар Враће предузме све мере и активности на припреми старог дела хирургије за пријем оболелих од корона вируса и да поступа у складу са препорукама Министарства здравља, као и да Здравствени центар Враће у складу са препоруком Министарства здравља створи неопходне услове да АТД диспанзер буде издвојен објекат за пацијенте са респираторним проблемима горњих дисајних путева, где ће се вршити ренгенска и лабораторијска дијагностика, као и тријажа пацијената.

-Донета је наредба и да ЈУ „Спорстка хала“ да предузме све превентивне мере, изврши испитивање, проверу и припрему објеката у случају потребе за привремени смештај пацијената оболелих вирусом Ковид-19.

-Препоручно је Војсци Србије- Четвртој бригаде копнене војске да буде у стању приправности у случају потребе за обезбеђењем смештајних капацитета-лежајева у објекте који одреди Градски штаб за ванредне ситуације, а за особе оболеле од инфекције. У случају потребе за ангажовањем, Градски штаб ће захтев преко Окружног штаба упутити Републичком штабу за ванредне ситуације. Обзиром да није било потребе за ангажовањем Војске РС, захтев није био упућен Штабу вишег нивоа.

-Препоручено је Градском већу да донесе Закључак којим се обавезују јавне установе на територији града Враћа односно индиректни буџетски корисници, да обезбеде минимум процеса рада у циљу несметаног функционисања локалне самоуправе.

-Упућен је и апел људима добре воље и хуманитарне организације да своје активности на помоћи грађанима усмере преко Канцеларије за младе и Црвеног

крста Врање, као и апел свим послодавцима на територији града Врања да предузимају све неопходне мере у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести и да се за потребе дезинфекције објеката обратe референтној установи Заводу за јавно здравље Врање.

- На седници одржаној дана 26.03.2020. године донет је 1 закључак и 1 препорука.

-Налажено је управљачу пута ЈП „Урбанизам и изградња града Врања“ да предузме све неопходне мере на улазним општинским путним правцима у смислу постављања дезобаријере у циљу дезинфекције моторних возила и спречавања ширења вируса КОВИД-19. Радници ЈП „Комрад“ поставили су 12 дезобаријера на шест локација у Врању, и то на улазу у Маричку улицу, затим у Радничкој улици, Косовској, Пржарској, у Улици Партизански пут и Пролетерских бригада. Поред тога, постављени су и успоривачи саобраћаја уз пратећу вертикалну сигнализацију.

-Такође, у складу са препорукама Привредне коморе Србије и Градског штаба, Градско веће као извршни орган јединице локалне самоуправе ограничило је радно време малопродајних објеката. Ограничавање радног времена се и наком тога усклађивало са мерама Владе Републике Србије и препорукама Привредне коморе Србије.

- На седници одржаној дана 28.03.2020. године донета је 1 препорука.

-У складу са препорукама Владе Републике Србије, Градски штаб за ванредне ситуације донео је препоруку Градском већу да донесе наредбу којом се забрањује рад свих пијаца на отвореном и затвореном простору до даљег, а у циљу спречавања ширења вируса Ковид-19.

-Дана 28.03.2020. године након обиласка АТД-а, командант Градског штаба за ванредне ситуације, градоначелник др Слободан Миленковић прихватио је сугестије лекара и медицинског особља, пре свега у погледу опремљености за свакодневно обављање прегледа. На иницијативу градоначелника, АТД диспанзер је добио 10 заштитних одела, као донацију „Јумка“ и осталу неопходну заштитну опрему.

-Дана 31.03.2020. године на основу препоруке Градског штаба, Градско веће донело је наредбу којом се забрањује продаја пољопривредних, прехранбених и других производа на отвореном простору, док је била дозвољена продаја искључиво у затвореном простору. Корисници јавних површина који су за ову намену закључили са Градом Врање уговор о закупу јавне површине, ослобођени су плаћања ове накнаде за период трајања ограничења.

-Такође, Градски штаб за ванредне ситуације путем средства јавног информисања обавестио је све управнике зграда да дезинфекциона средства за дезинфекцију објеката у стамбеним јединицама могу преузети у ЈКП „Комрад“ и ЈП „Водовод“. Предузећа су издала сваком управнику зграде и упутство о начину употребе средстава за дезинфекцију.

-Градски штаб за ванредне ситуације апеловао је још једном на све власнике малопродајних објеката и привредних субјеката, који послују на територији града Врања, да редовно предузимају све неопходне превентивне мере у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести, као и препорукама и упутствима надлежних министарстава у циљу спречавања ширења вируса Ковид-19. У том смислу, потребно је било обезбедити и поставити дезобаријере натапљење дезинфекционим средствима на улазима, обезбедити рукохвате на вратима и третирати их дезинфекционим средствима на одговарајући начин.

Неопходно је било и одредити једно лице које ће бити на улазу и вршити дезинфекцију руку запослених и корисника услуга.

-Такође, Градски штаб апеловао је на све послодавце да се за потребе дезинфекције својих објеката обрате референтној установи, Заводу за јавно здравље Врање.

-На седници одржаној дана 03.04.2020. године донета је 1 препорука.

-Препоручено је Градском већу да се ограничи радно време малопродајних објеката у складу са препоруком Привредне коморе Србије.

-Дана 06.04.2020. године на основу саопштења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, решењем Градоначелника формиран је координациони тим који је у сарадњи са Одељењем друштвене делатности Градске управе и ЈУ „Центром за социјални рад“, током ванредног стања, вршио пријем захтева грађана којима је била потребна дозвола за кретање у време полицијског часа. На овај начин, локална самоуправа је у сарадњи са другим органима локалне самоуправе и удружењима грађана регистрованим на њиховим територијама, прибављала и достављала Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања податке о особама које пружају услуге помоћи у кући (услуга социјалне заштите, али и директно уговорена помоћ између две особе) и услуга социјалне заштите персонални асистент, а за потребе издавања одговарајуће потврде за кретање у време полицијског часа.

-Дана 13.04.2020. године медицински тим Руске федерације боравио је у Врању, где је присуствовао састанку који је организовао градоначелник др Слободан Миленковић. На састанку је разматрана епидемиолошка ситуација на територији града Врања, као и све активности и мере предузете од стране Градског штаба за ванредне ситуације. Такође, на састанку су разматране и могућности за унапређење даље сарадње у циљу спречавања вируса Ковид 19. Након састанка, руски тим лекара обишао је Ковид амбуланту (бивши АТД), а потом и одељења у оквиру врањског Здравственог центра, на којима су смештени пацијенти оболели од корона вируса.

-Град Врање и Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа донирали су 100 литара медицинског алкохола Здравственом центру Врање и 30 литара медицинског алкохола Заводу за јавно здравље у Врању.

-На седници одржаној дана 15.04.2020. године донета је 1 препорука.

-Препоручено је Градском већу да се ограничи радно време малопродајних објеката у складу са препоруком Привредне коморе Србије.

-На седници одржаној дана 21.04.2020. године донета је 1 препорука.

-Препоручено је Градском већу да се ограничи радно време малопродајних објеката у складу са препоруком Привредне коморе Србије.

-Такође, дана **21.04.2020. године** у складу са одлуком Владе Републике Србије, Градски штаб за ванредне ситуације путем средства јавног информисања, обавестио је грађане Врања да ће од уторка, 21. априла, зелене пијаце Бујковски мост и Текија, почети са радом и то у интервалу од 9 до 15 часова. Продавци су били у обавези да примењују све мере заштите које подразумевају обавезно ношење заштитних маски и рукавица, као и обавезно поштовање социјалне дистанце. Такође, на улазима у пијачне просторе волонтери су вршили дезинфекцију руку купаца. На градским пијацама била је дозвољена продаја само пољопривредних производа, док је забрана продаје робе широке потрошње (половне, текстилне робе и слично) као и ванпијачна продаја и даље остала на снази.

-Дана **23.04.2020. године** Градоначелник Враћа, командант Штаба др Слободан Миленковић дочеко је Медицински тим Руске федерације који су боравили у Враћу и извршили дезинфекцију Ковид амбуланте (бивши АТД), одељења у оквиру враћског Здравственог центра и Завода за јавно здравље. Градоначелник Враћа др Слободан Миленковић том приликом изразио је велику захвалност Руском медицинском тиму на помоћи у спровођењу активности на спречавању ширења вируса Ковид-19.

-На седници одржаној дана 26.04.2020. године донет је 1 закључак.

-На основу закључка Владе Републике Србије, усвојене су препоруке и мере које се односе на рад привредних субјеката на територији Града Враћа. Препоручено је свим привредним субјектима, а нарочито привредним субјектима који обављају производну делатност, да раде, односно да наставе рад пуним капацитетом, уз поштовање превентивних мера које се односе на спречавање ширења заразне болести Ковид-19, којима се осигурава безбедност запослених и безбедност корисника услуга.

-На седници одржаној дана 27.04.2020. године донета је 1 препорука.

-Препоручено је Градском већу да се ограничи радно време малопродајних објеката у складу са препоруком Привредне коморе Србије.

-Дана **29.04.2020.** Градски штаб за ванредне ситуације обавестио је све послодавце, који су у складу са прописаним мерама Владе РС, почели са радом, да могу преузети дезинфекциона средства за дезинфекцију својих пословних просторија и објеката у ЈКП „Комрад“. ЈКП „Комрад“ издао је сваком послодавцу и упутство о начину употребе средстава за дезинфекцију.

-На седници одржаној дана 02.05.2020. године донет је 1 закључак.

- Влада Републике Србије донела је одлуку о допунама Одлуке о посебним мерама пружања услуга у области трговине на мало, која обухвата продају хране и пића у угоститељским објектима и продају хране за ношење. Од 4. маја 2020. године, правна лица и предузетници, који обављају делатност у области трговине на мало, укључујући продају хране и пића, пружање услуга односно послуживање корисника могу да врше и непосредно у затвореном простору и у баштама на отвореном – уз примену превентивних мера.

-У вези с тим, Градски штаб за ванредне ситуације обавестио је сва правна лица и предузетнике да су дужни да примене све превентивне мере од утицаја на безбедност и здравље запослених и корисника услуга, а посебно оне које се односе на спречавање ширења заразне болести Ковид-19. То је подразумевало организовање процеса рада који обезбеђује одржавање социјалне дистанце, односно међусобног растојања између два лица од најмање два метра. Нопходна је била дезинфекција мобилијара, машина, алата и уређаја за рад после пружене услуге сваком појединачном кориснику. Такође, обавезна је била употреба заштитних средстава тј. маски и рукавица од стране запослених. У случају мањег растојања од два метра између корисника обавезно је било пружање услуга уз примену стаклене, пластичне или сличне баријере, уз обавезну дезинфекцију просторија и подова, употребу заштитних средстава тј. маски и рукавица и од корисника услуга.

- Градски штаб за ванредне ситуације апеловао је на правна лица, предузетнике, као и кориснике услуга да се понашају и предузимају све неопходне превентивне мере у складу са донетом одлуком и напоменуо да ће све прописане мере овом одлуком бити строго контролисане од стране надлежних инспекција.

-Такође, Градски штаб за ванредне ситуације усвојио је препоруке Завода за јавно здравље Враће које се односе на рад угоститељских објеката.

-На седници одржаној дана 12.05.2020. године донето је 9 закључака и 2 препоруке.

-Градски штаб за ванредне ситуације донео је закључак којим се апелује на све послодавце који послују на територији града Враћа, да редовно предузимају све неопходне превентивне мере у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести („Сл. гласник РС“, бр.15/2016 и 68/2020), Уредбом о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 66/2020) као и препорукама и упутствима надлежних министарстава у циљу спречавања ширења инфекције. Послодавац је био дужан да у циљу осигурања заштите и здравља запослених, радно ангажованих и странака обезбеди све, опште, посебне и ванредне мере које се односе на хигијенску сигурност објеката и лица.

-Налажено је Одељењу за инспекцијске послове и Одељењу комуналне полиције да редовно предузимају мере и активности из делокруга своје надлежности на контроли поштовања прописаних мера заштите од вируса Ковид-19 и да о томе свакодневно обавештавају Градски штаб за ванредне ситуације.

-Дат је закључак и да Завод за јавно здравље Враће у сарадњи са надлежним установама крене са здравствено-едукативним радом на територији града Враћа ради подизања свести код грађана о значају превенције, очувању здравља, значају одговорног понашања, а у циљу сузбијања епидемије изазване вирусом Ковид-19.

-Препоручено је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Инспекторату за рад- Одсеку инспекције рада и Министарству здравља- Одсеку санитарне инспекције у Враћу да интензивирају предузимање мера и активности из делокруга своје надлежности, а у вези појачане контроле поштовања Законом о заштити становништва од заразних болести („Сл. гласник РС“, бр.15/2016 и 68/2020), Закона о безбедности и здравље на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017-др. закон), Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести КОВИД-19 („Сл. гласник РС“, бр. 66/2020) као и других позитивно-правних прописа од стране **послодаваца** који послују на територији града Враћа, а све у циљу спречавања ширења вируса Ковид-19.

-Наложено је ЈКП „Комрад“ и ЈП „Водовод“ да наставе редовно спровођење мера и активности на дезинфекцији школских дворишта, дворишта вртића, дечијих игралишта, јавних површина-шеталишта, клупа на шеталишу, најфреквентнијих саобраћајница и пијачних простора.

-Усвојено је стручно мишљење Завода за јавно здравље Враће да због хигијенско-епидемиолошких разлога није прихватљиво омогућити ванпијачну продају као и то да се продаја пољопривредних, прехранбених и других производа може продавати искључиво у затвореном простору.

-Градски штаб за ванредне ситуације апеловао је још једном на све грађане да се, упркос престанку ванредног стања и укидању одређених правила, придржавају свих превентивних мера у циљу заштите од заразне болести Ковид-19.

- На седници одржаној дана 23.05.2020. године донето је укупно 4 закључка и 1 препорука.

Донети су закључци о формирању **4 стручно-оперативна тима** и то:

- за праћење стања у оквиру правних лица и предузетника који обављају превоз путника;
- за праћење стања у оквиру привредних субјеката, као и у јавним и комуналним предузећима;
- за праћење стања у оквиру правних лица и предузетника који обављају делатност у области трговине на мало, услуге у области угоститељства као и услуге у трговинским центрима и сличним објектима;

- за праћење стања у оквиру школских и предшколских установа, као и у установама чији је оснивач Град Врање, а у погледу поштовања превентивних мера заштите од вируса Ковид-19.

Задатак стручно-оперативних тимова је да, за све време док траје наредба о проглашењу епидемије заразне болести Ковид-19, редовно врше сагледавање стања на терену у погледу поштовања спровођења превентивних мера ЗЗЈЗ Врање и препорука Градског штаба за ванредне ситуације, о томе сачине службену белешку и о евентуално уоченим неправилностима исту проследе надлежној инспекцији на даље поступање.

-На седници одржаној дана 01.06.2020. године донето је укупно 2 закључка и 1 препорука.

Имајући у виду Наредбу о забрани окупљања у Републици Србији на јавним местима у затвореном и отвореном простору („Сл. гласник РС“, бр. 78/2020), као и то да је још увек на снази Наредба о проглашењу епидемије заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 37/2020), усвојено је стручно мишљење Завода за јавно здравље Врање да је неопходно одложити одржавање манифестација на територији града Врања до даљег. Закључак је достављен извршном органу јединице локалне самоуправе на разматрање и доношење Одлуке да се одржавање манифестација на територији града Врања одложи до даљег.

-На седници одржаној дана 26.06.2020. године донето је укупно 9 закључака и 2 препоруке.

-Налажено је стручно-оперативним тимовима - за праћење стања у оквиру привредних субјеката, као и у јавним и комуналним предузећима, код правних лица и предузетника који обављају превоз путника, за праћење стања у оквиру правних лица и предузетника који обављају делатност у области трговине на мало, услуге у области угоститељства, и услуге у трговинским центрима и сличним објектима, као и тиму за праћење стања у оквиру школских и предшколских установа, и установа чији је оснивач Град Врање, да интензивирају контролу поштовања превентивних мера заштите од вируса Ковид-19, о томе сачине службену белешку и о евентуално уоченим неправилностима исту проследе надлежној инспекцији на даље поступање.

-Наложено је да ЈП „Водовод“ и ЈКП „Комрад“ у сарадњи са Заводом за јавно здравље Врање наставе са предузимањем мера и активности на дезинфекцији саобраћајница у граду, шеталишта, клупа, пијачних простора, дворишта вртића, фабричких кругова и кругова у оквиру објеката Здравственог центра.

-Градски штаб за ванредне ситуације је још једном апеловао на све послодавце који послују на територији града Врања, да редовно предузимају све неопходне превентивне мере у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести („Сл. гласник РС“, бр.15/2016 и 68/2020), Уредбом о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 66/2020) као и препорукама и упутствима надлежних министарстава у циљу спречавања ширења инфекције. Послодавац је дужан да у циљу осигурања заштите и здравља запослених, радно ангажованих и странака обезбеди све, опште, посебне и ванредне мере које се односе на хигијенску сигурност објеката и лица.

-Донет је закључак да Завод за јавно здравље Врање у сарадњи са Здравственим центром Врање интензивира здравствено-едукативним рад путем редовног гостовања у телевизијским емисијама на територији града Врања ради подизања свести код грађана о значају превенције, очувању здравља, значају одговорног понашања, а у циљу сузбијања епидемије изазване вирусом КОВИД-19.

-Такође, донет је закључак да, имајући у виду нагло повећање броја оболелих лица, од последица заразне болести Ковид-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, Градски штаб за ванредне ситуације упути захтев Кризном штабу Владе Републике Србије за сузбијање заразне болести Ковид-19 за предлагање рестриктивнијих мера за територију града Враћа у циљу спречавања ширења вируса и заштите становништва.

-У складу са тренутном епидемиолошком ситуацијом на територији града Враћа, Градски штаб за ванредне ситуације упутио је захтев Кризном штабу Владе Републике Србије за сузбијање заразне болести Ковид-19 и Министарству здравља Републике Србије за давање сагласности да се Специјална болница за плућне болести у Сурдулици уврсти у систем Ковид болница, као и давање сагласности за упућивање инфектолога из војне болнице у Нишу ради подршке кадровским капацитетима у инфективном одељењу у Здравственом центру Враће.

-Да Завод за јавно здравље Враће успостави координацију са здравственим установама у другим јединицама локалне самоуправе на територији Пчињског округа да се у оквиру њихових Ковид амбуланти успостави редован преглед и узорковање лица код којих се сумња на присуство Ковид-a19 у складу са свим дефинисаним алгоритмима.

-Да Здравствени центар Враће формира стручни тим који ће предузети све неопходне мере и активности на уградњи и постављању дигиталног ренгенског апарата.

-Препоручено је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Инспекторату за рад- Одсеку инспекције рада у Враћу да интензивира предузимање мера и активности из делокруга своје надлежности, а у вези појачане контроле поштовања Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017-др. закон), Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 66/2020) као и других позитивно-правних прописа од стране послодаваца који послују на територији града Враћа, а све у циљу спречавања ширења вируса Ковид-19. Такође, препоручено је Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Инспекторату за рад- Одсеку инспекције рада у Враћу да интензивира предузимање мера и активности из делокруга своје надлежности, а у вези појачане контроле поштовања Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017-др. закон), Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 66/2020) као и других позитивно-правних прописа од стране послодаваца који послују на територији града Враћа, а све у циљу спречавања ширења вируса Ковид-19.

-На седници одржаној дана 29.06.2020. године донето је укупно 2 закључка.

-Донет је закључак којим се усваја Извештај ЗЗЈЗ Враће о тренутној епидемиолошкој ситуацији на територији града Враћа са предлогом мера и препорука Завода за јавно здравље у циљу спречавања ширења заразне болести Ковид-19 и заштите становништва.

-На основу извештаја Завода за јавно здравље Враће, донет је закључак којим се предлаже градоначелнику да прогласи ванредну ситуацију на целој територији града Враћа . Градски штаб за ванредне ситуације на двадесеттрећој ванредној седници одржаној дана 29.06.2020. године, извршио је процену степена угрожености становништва од заразне болести Ковид-19 на територији града Враћа, а у складу са извештајем и предлогом мера и препорука Завода за јавно здравље у Враћу.

Имајући у виду да је тренутна епидемиолошка ситуација на територији града Враћа у наведеном периоду била веома нестабилна и тешка, као и чињеницу да је дошло до наглог повећања броја инфицираних и оболелих спорадичних случајева, који су се проширили на породична епидемијска јављања, повећавајући степен угрожености становништва од заразне болести Ковид-19, Градски штаб за ванредне ситуације дао је предлог градоначелнику града Враћа да сходно чл. 39 став 1. тачка 3. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, бр. 87/2018), чл. 44 Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, број:111/2009,82/2011 и 93/2012) и чл. 57. ст. 1 тач. 14. Статута града Враћа („Службени гласник града Враћа“, број:37/18), донесе Одлуку о проглашењу ванредне ситуације на целој територији Града Враћа, због елементарне непогоде проузроковане ширењем заразне болести Ковид-19.

-На основу чл. 39 став 1. тачка 3. Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, бр. 87/2018), чл. 44. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, број 111/2009,82/2011 и 93/2012) и члана 57. став 1. тачка 14. Статута града Враћа (Службени гласник града Враћа“, број 37/18) на предлог Градског штаба за ванредне ситуације са двадесеттреће ванредне седнице одржане дана 29.06.2020. године у 08:30 часова, у вези са тренутном епидемиолошком ситуацијом на територији града Враћа, градоначелник града Враћа донео је **Одлуку о проглашењу ванредне ситуације на целој територији Града Враћа, због елементарне непогоде проузроковане ширењем заразне болести КОВИД-19. Ванредна ситуација је проглашена ради даљег спровођења превентивних мера заштите безбедности и заштите живота и здравља становништва.**

На седници одржаној дана 03.07.2020. године донето је укупно 5 закључака и 2 наредбе.

-На основу члана 6. став 1. Закона о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС“, бр. 15/16 и 68/20) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон) , Влада је донела Уредбу о допунама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 93/2020) и у вези с тим прописала посебне мере заштите становништва од заразне болести Ковид-19.

-На територији јединице локалне самоуправе на којој је надлежни орган прогласио ванредну ситуацију због настанка елементарне непогоде ширењем епидемије заразне болести Ковид-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, даном ступања на снагу акта о проглашењу ванредне ситуације биле су на снази следеће посебне мере заштите становништва од заразних болести:

- забрана окупљања у затвореном и отвореном простору више од пет лица, ако није могуће обезбедити физичку дистанцу од два метра и одговарајуће мере личне заштите,
- у јавним парковима и игралиштима, као и током вежбања на отвореном простору дозвољено је окупљање до пет лица, уз одговарајуће мере личне заштите,
- у свим затвореним просторима обавезно ношење заштитних маски и поштовање физичке дистанце од два метра,
- забрана организовања свечаности, као и организовања спортских и других забавних манифестација,
- ограничење радног времена угоститељских објеката од 7.00 до 20.00 часова и у вези с тим прилагођавање рада угоститељских објеката тако да за једним столом

не могу седети више од два лица, изузев ако су у питању родитељи и малолетна деца или лица која живе у заједничком домаћинству, уз обавезни размак од два метра између столова,

- пуна примена свих превентивних мера у установама предшколског васпитања и образовања,

- у основним и средњим школама и високошколским установама одложити окупљања, а пријемне и друге испите организовати уз примену свих мера личне заштите (физичка дистанца од два метра, обавезно ношење маске и/или визира и рукавица),

- у јавном превозу обавезно ношење заштитних маски, уз редовно проветравање и дезинфекцију возила,

- забрана коришћења отворених и затворених базена, спа и велнес центара,

- спровођење мера заштите у верским објектима и приликом вршења верских обреда,

- спровођење мера заштите у козметичким, фризерским салонима, салонима лепоте,

- фитнес центрима и теретанама (маске и рукавице),

- честа дезинфекција свих јавних објеката,

- дезинфекција најмање једанпут дневно заједничких просторија у стамбеним зградама (препука),

- што чешће прање улица и јавних површина уз употребу дезинфекционих средстава.

-Поред наведених мера, за сваку јединицу локалне самоуправе у случају проглашења ванредне ситуације због настанка елементарне непогоде ширењем епидемије заразне болести Ковид-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 на територији те јединице локалне самоуправе, Влада може посебним актом одредити и друге посебне мере заштите становништва од заразних болести, услове, начин спровођења и извршиоце, ако то налажу посебне околности.

-Спровођење мера заштите у складу са законом утврђеним овлашћењима, обезбеђују, координирају и надзиру председници општина, односно градоначелници преко надлежних општинских, односно градских органа и служби, штабови за ванредне ситуације јединица локалне самоуправе и надлежни заводи, односно институти за јавно здравље.

-Наложено је свим јавним и комуналним предузећима и установама на територији града Врања чији је оснивач Град Врање да редовно предузимају све превентивне мере заштите од вируса Ковид-19 у складу са Уредбом Владе РС о допунама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 93/2020) као и другим позитивно-правним прописима.

-Донет је закључак да ЈКП „Комрад“ као управљач над пијацама и пијачних простора, путем средства јавног информисања обавести све грађане и продавце на пијацама да продаја пољопривредних производа, као и продаја мешовите робе, због тренутне неповољне епидемиолошке ситуације и праксе окупљања великог броја људи, неће бити омогућена током викенда 04.07. и 05.07.2020. године. Такође, у недељу 05.07.2020. године, неће радити ни сточна пијаца у с. Ристовац.

-Наложено је да ЈП „Водовод“ и ЈКП „Комрад“ ангажују потребну механизацију и људство на редовном предузимању активности на дезинфекцији саобраћајница у граду, шеталишта, клупа, пијачних простора и других јавних површина.

-Наложено је Одељењу за инспекцијске послове и Одељењу комуналне полиције да у сарадњи са Заводом за јавно здравље у Врању редовно предузимају активности на контроли спровођења свих прописаних мера Владе РС Уредбом о

допунама Уредбе о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Сл. гласник РС“, бр. 93/2020) и о томе обавештавају Градски штаб за ванредне ситуације.

-Донет је и закључак којим се апеловало на све грађане да информацију о евентално уоченим неправилностима у погледу поштовања прописаних посебних мера Владе РС на сузбијању и спречавању вируса Ковид-19, пријаве Одељењу комуналне полиције на број телефона:017-/405-590.

-Такође, Градски штаб за ванредне ситуације града Враћа упутио је захтев Домовима здравља у Владичином Хану, Сурдулици, Бујановцу и Прешеву, да у случају потребе пружи подршку и асистенцију Здравственом центру у Врању у виду стављања на располагање возача и санитетских возила за потребе транспорта пацијената.

-На седници одржаној дана 13.07.2020. године донет је 1 закључак.

-Услед погоршања епидемиолошке ситуације на територији града Враћа дошло је до повећања броја оболелих од заразне болести Ковид-19, а самим тим и до попуњавања свих расположивих капацитета у 4 (четири) Ковид болнице у оквиру Здравственог центра у Врању, као и у 1 (једној) Ковид болници у општини Сурдулица. Због напред наведеног, било је неопходно да се у систем Ковид болница за збрињавање пацијената са територије Пчињског управног округа уврсти и Специјална болница за рехабилитацију у Врањској Бањи (која располаже посетљним фондом од 119 места) и Специјална болница за рехабилитацију у Бујановцу-Бујановачка Бања (која је опремељена лабораторијом и постељним фондом од 220 места). Имајући у виду константан прилив пацијената, као и немогућности проширења капацитета у оквиру Здравственог центра Враће, био је упућен захтев Кризном штабу Владе РС за сузбијање заразне болести Ковид-19 и Министарству здравља, да се одобри да се у систем Ковид болница уврсте наведене здравствене установе.

-На седници одржаној дана 06.08.2020. године донет је 1 закључак.

-Имајући у виду тренутну епидемиолошку ситуацију на територији града Враћа, као и благи пад броја оболелих од заразне болести Ковид-19, а на основу стручног мишљења и препоруке Завода за јавно здравље у Врању, Градски штаб за ванредне ситуације у датом периоду проценио је да су створени услови да за викенд (08.08.-9.08.2020. год.) зелене пијаце на територији града Враћа буду отворене. Рад пијаца био је могућ искључиво уз придржавање свих неопходних превентивних мера заштите, а посебно оне које се односе на поштовање физичке дистанце, ношење заштитне маске и рукавица од стране трговаца-продаваца као и корисника услуга.

-На седници одржаној дана 27.08.2020. године донет је 1 закључак.

-Донет је закључак којим је усвојено стручно мишљење Завода за јавно здравље у Врању у вези са радом Предшколске установе „Наше дете“ које гласи: „Предшколска установа на територији града Враћа може да обавља своју делатност у пуном обиму уз поштовање свих мера заштите и препорука које је дао Кризни штаб Владе Републике Србије за сузбијање епидемије изазване Ковид-19 вирусом“.

-На седници одржаној дана 03.09.2020. године донет је 1 закључак.

Задужено је Одељење за буџет и финансије Градске управе да обезбеди 15.000 (петнаестхиљада) заштитних маски за потребе основних школа на територији града Враћа у циљу превенције и заштите запослених и деце од заразне болести Ковид-19.

-На седници одржаној дана 07.10.2020. године донето је укупно 3 закључка и 1 наредба.

-Донет је закључак да ЈП „Водовод“ и ЈКП „Комрад“ Врање што чешће врше дезинфекцију саобраћајница, јавних површина и дворишта школских и предшколских установа, кад год временске прилике то дозвољавају.

-Да Одељење комуналне полиције путем мегафона упозорава грађане да поштују физичку дистанцу и носе заштитне маске и на отвореном простору, посебно на местима где се чека у редовима (испред продавница, апотека, поште и сл.).

-Да Завод за јавно здравље и Здравствени центар у Врању интензивирају Здравствено-едукативни рад гостовањем у телевизијским емисијама у циљу подизања свести о значају превенције и заштите од вируса.

-Наложено је и стручно-оперативним тимовима за контролу привредних субјеката, контролу јавног превоза, угоститељских објеката, предшколских и школских установа да интензивирају надзор у вези поштовања превентивних мера заштите од вируса.

-На седници одржаној дана 16.11.2020. године донета је 1 препорука.

-Препоручено је директорима јавно-комуналних предузећа и установа на територији града Врања (ЈП „Водовод“, ЈКП „Комрад“, ЈП „Паркинг сервис“, ЈП „Урбанизам и изградња града Врања“,ЈП „Нови Дом“, ЈП „Управа Бање“, ЈУ „Центар за развој локалних услуга социјалне заштите“, ЈУ „Центар за социјални рад“, ЈУ „Спортска хала“, ЈУ „Туристичка организација“, ЈУ „Историјски архив 31. Јануар“, ЈУ „Народни универзитет“, ЈУ позориште „Бора Станковић“, ЈУ „Школа анимираног филма-ШАФ, ЈУ „Регионални центар за таленте“, ЈУ „Народни музеј“ ЈУ „Библиотека Боре Станковић Врање“), да запослене за које није неопходно тренутно радно ангажовање упуте на коришћење преосталог дела годишњег одмора. Такође, препоручено је организовање рада од куће за запослене за које је неопходно радно ангажовање и код којих је могуће обезбедити да се пословне активности и задаци обављају ван седишта предузећа или установе, а све у циљу спречавања ширења вируса Ковид-19.

-За запослене на радним местима за које због природе посла није могуће успоставити рад од куће, било је потребно предузети следеће мере и активности у циљу спречавања вируса:

- спровести појачану хигијену и дезинфекцију радних и помоћних просторија што укључује редовну дезинфекцију просторија и често проветравање радног простора;

- обезбедити запосленима довољне количине сапуна, убруса, текуће воде и дезинфекционих средстава на бази алкохола за прање руку;

- обезбедити редовно чишћење свих површина које се често додирују на радном месту, посебно просторија и опреме као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема и друга опрема за рад;

- редовно контролисати обавезно ношење заштитних маски и поштовање прописане физичке дистанце од стране запослених.

-На седници одржаној дана 03.12.2020. године донета је 1 препорука.

-Имајући у виду епидемиолошку ситуацију на територији града Врања, константан прилив оболелих лица од вируса Ковид-19 у ковид болнице у Здравственом центру Врање, препоручено је Здравственом центру Врање да предузме активности, да Одељење за инфективне болести и Одељење за грудне болести у што краћем року буду реорганизована у систем Ковид болнице, првенствено за тешке и средње тешке пацијенте, а у циљу благовременог, ефикасног и ефективног збрињавања пацијената.

-Хронолошки приказ дат је као збир свих активности и мера које су налагане и предузете од стране Градског штаба за ванредне ситуације као стручно-оперативног тела и омогућује адекватан увид у начин организовања и координисаног деловања субјеката и снага смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама на сузбијању и спречавању ширења инфекције.

4. СПРОВОЂЕЊЕ ЕПИДЕМИЈСКИХ МЕРА У ПЕРИОДУ ВАНРЕДНОГ СТАЊА И ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВРАЊА

У складу са одлукама, наредбама, препорукама и упутствима Владе РС, надлежних министарстава и Завода за јавно здравље, Град Врање-Градски штаб за ванредне ситуације, у претходном периоду, предузимао је све неопходне мере и активности у циљу сузбијања вируса Ковид-19. Спровођење мера се односило како на организовање и функционисање органа Града у условима проглашења ванредног стања и ванредне ситуације, тако и на организовање и функционисање рада субјеката и снага система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.

Од стране инспекцијских служби Градске управе и Одељења комуналне полиције предузимане су све мере и активности из делокруга њихове надлежности. Редовно је вршена контрола спровођења донетих аката Владе РС и надлежних министарстава који су прописивали обавезу спровођења свих превентивних мера заштите од вируса у условима ванредног стања и у периоду ванредне ситуације, као и спровођење закључака, наредби и препорука Градског штаба за ванредне ситуације посебно у делу контроле рада трговинских, угоститељских и других објеката, пијаца, ванпијачне продаје, контрола правних лица и предузетника који обављају превоз путника, као и контрола поштовања превентивних мера у оквиру предшколских и школских установа. Такође, на основу препорука Градског штаба за ванредне ситуације у периоду ванредног стања и током ванредне ситуације успостављена је сарадња и координација са републичким инспекцијским службама и Полицијском управом у Врању у циљу интензивирања рада и контроле поштовања свих прописаних мера од стране послодаваца који послују на територији града Врања.

Службеници Одељења комуналне полиције и Одељења за инспекцијске послове у контитунитету су пружали подршку и асистенцију Полицијској управи у Врању као и свим надлежним републичким инспекцијама.

Поред спровођења контроле, Одељење комуналне полиције Градске управе од почетка пандемије, редовно је предузимало и активности на обавештавању становништва на територији града Врања путем мегафона инсталираних у возилима, а у вези неопходности поштовања мера Владе Републике Србије посебно у домену социјалног дистанцирања, као и препорука да грађани носе заштитне маске и рукавице. Та активност се и даље у континуитету спроводи.

Изменом и допуном Закона о заштити становништва од заразних болести („Сл. гласник РС“, бр. 136/2020) од 13. новембра 2020. године, поред дефинисања нових института, прописана је и шира надлежност јединице локалне самоуправе на контроли спровођења епидемиолошких мера. Разлози за доношење овог закона произашли су из потребе да се превазиђу проблеми у пракси примене прописа, одлука или наредби које доносе надлежни органи у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести, којима се одређују мере за заштиту становништва од заразних болести, као и санкције када се те мере у пракси не

поштују. Законом је прописано да су здравствене установе, приватна пракса, правна лица, предузетници, здравствени радници и грађани дужни да спровode мере прописане овим законом и поступе по решењу санитарног инспектора ради заштите становништва од заразних болести, у роковима, под условима и на начин одређен тим решењем, и предвиђене су одговарајуће прекршајне санкције. Изостала је међутим, прекршајна санкција за непридржавање одлука и наредаби других надлежних органа којима се такође одређују мере за заштиту становништва од заразних болести. Осим тога, било је потребно подићи законски минимум, када је реч о новчаним казнама за ове прекршаје, имајући у виду праксу прекршајних судова која указује на склоност судова да веома често новчане казне изричу на законском минимуму.

Закон о заштити становништва од заразних болести у члану 2. тачка 19) одређује личну заштиту од инфекције као дужност сваког појединца да предузима мере личне заштите сопственог здравља и живота у складу са природом болести, а услед непридржавања којих може доћи до угрожавања здравља и живота других лица од заразне болести. Овај закон у члану 46 а прописује да мере личне заштите од инфекције подразумевају такво чињење или уздржавање од чињења које је усмерено на заштиту сопственог и туђег здравља и живота од заразне болести, а које нарочито подразумева обавезу коришћења личних заштитних средстава у складу са природом болести, одређено понашање у затвореном и/или на отвореном простору, на јавним и приватним окупљањима и друге прописане мере личне заштите којим се спречава или сузбија ширење заразне болести. Правна лица и предузетници који обављају делатност у објектима у којима бораве друга лица, дужни су да предузму радње и активности ради примене ових мера личне заштите од инфекције, као и да одреде лице одговорно за непосредну примену тих мера. Утврђено је да су мере личне заштите од инфекције усмерене на заштиту сопственог и туђег здравља и живота од заразне болести, у време проглашене епидемије, дужна да примењују сва лица, у складу са прописима. Закон о заштити становништва од заразних болести предвиђа да мере личне заштите од инфекције, врсту личних заштитних средстава, простор, објекте и услове коришћења тих средстава, обавезе физичких и правних лица која обављају делатност или која користе или бораве у тим објектима, односно простору, начин вршења контроле и друга питања од значаја за примену мера личне заштите од инфекције ради спречавања или сузбијања ширења заразне болести, прописује Влада. У том погледу, Влада је донела Уредбу о мерама за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 („Службени гласник РС“, бр. 66/20, 93/20, 94/20, 100/20, 109/20, 111/20, 120/20, 122/20, 126/20, 138/20, 141/2020, 144/2020 и 145/2020 – у даљем тексту: Уредба), којом се одређују одговарајуће мере за спречавање и сузбијање заразне болести Ковид-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, као и услови, начин спровођења, извршиоци и средства за спровођење тих мера. Одлуком о проглашењу болести Ковид-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу („Службени гласник РС“, бр. 23/20 ... 116/20), коју је донела Влада на основу члана 6. став 1. Закона о заштити становништва од заразних болести, проглашена је болест Ковид-19 изазвана вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу чије је спречавање и сузбијање од интереса за Републику Србију, а Наредбом о проглашењу епидемије заразне болести Ковид-19 („Службени гласник РС“, број 37/20), коју је донео министар здравља на основу члана 6. став 2. Закона о заштити становништва од заразних болести, проглашена је епидемија заразне болести Ковид-19, епидемијом од већег епидемиолошког значаја – за територију Републике Србије. Чланом 46 а став 4. Закона о заштити становништва од заразних болести

прописано је да контролу спровођења мера личне заштите врши санитарна инспекција, а у случају епидемије заразних болести од већег епидемиолошког значаја ширих размера, поред санитарне инспекције, контролу спровођења мера личне заштите врше и комунална инспекција и комунална милиција, у складу са овим законом, као поверене послове. Истим законом у члану 73. став 3. прописано је да инспекцијски надзор над применом мера из члана 46 а овог закона, поред санитарне инспекције Министарства здравља, у случају проглашења епидемије од већег епидемиолошког значаја ширих размера, као поверени посао врши и јединица локалне самоуправе преко комуналне инспекције, а у јединицама локалне самоуправе у којима је образована служба комуналне милиције, контролу над применом мера из члана 46 а овог закона врши и преко комуналне милиције. Имајући у виду горе наведено, нови законодавни оквир створио је боље, правно ваљане услове, за контролу поштовања прописаних мера заштите у условима епидемије.

5. АКТИВНОСТИ СНАГА СИСТЕМА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА

(Ангажовање субјеката од посебног значаја на територији града Врања)

Назив ангажованих субјеката од посебног значаја	Задатак	Укупан број ангажованих
Здравствени центар Врање	Здравствена заштита и збрињавање становништва	7
Завод за јавно здравље	хигијенско-епидемиолошка заштита становништва	
Црвени крст Врање	збрињавање и пружање хуманитарне помоћи	
ЈКП „Комрад“	спровођење превентивних мера дезинфекције	
ЈП „Водовод“	спровођење превентивних мера дезинфекције	
ЈУ „Центар за социјални рад“ Врање	Пружање психо-социјалне помоћи и збрињавање угроженог становништва	
ЈУ „Центар за развој локалних услуга социјалне заштите“	Пружање психо-социјалне помоћи и збрињавање угроженог становништва	

5. 1 Здравствени центар Врање

Од појаве нултог случаја зараженог Ковид-19 вирусом у нашој земљи на нивоу Здравственог центра Врање предузете су максималне мере заштите, како пацијената тако и свих запослених, као и мере дезинфекције и строге забране посета у свим службама болнице. На улазу у круг Здравственог центра Врање најпре су појачане мере контроле уласка путничких возила, а у циљу спречавања ширења инфекције.

Из донације од компаније Симпо обезбеђени су сунђери који су постављени испред улазних врата свих служби Болнице и Дома здравља, Ковид амбуланте АТД и Ковид болнице као дезобаријере. Дезинфекциони сунђери су се натапали најмање три пута дневно раствором натријум хипохлорита (Жавелове воде) коју смо у континуитету обезбеђивали од ЈП “Водовод” Врање.

Пацијентима и запосленима на свим улазима у Здравственом центру Врање је уведена обавезна дезинфекција руку хлором, у концентрацији коју је препоручио Завод за биоциде и медицинску екологију Београд.

Донацијом Градске управе Врања од 100 литара медицинског алкохола и компаније „Вино Жупа“ из Александровца од 1200 литара медицинског алкохола, обезбеђена је потребна количина за дезинфекцију. Појачана је била хигијена свих служби и круга болнице, дезинфекција радних површина, рукохвата, подова, лифтова и преосталих површина алкохолом и раствором хлора одређене концентрације. По препоруци Комисије за интрахоспиталне инфекције, дезинфекција се вршила на два сата а по потреби и чешће.

Два пута у току дана служба ЈП Комрад из Врања вршила је дезинфекцију болничког круга.

За све запослене обезбеђене су заштитне маске, заштитне рукавице, заштитни комбинезони (скафандери), капе, каљаче, заштитне наочаре и визире. Први заштитни комбинезони и заштитне маске обезбеђени су од ХК ПК „Јумко,,.

Скафандере смо у континуитету и према потребама добијали. Обезбеђено је укупно око 400 заштитних одела и око 2500 маски. Десет заштитних одела амбуланти АТД је донирао Градоначелник Врања, командант Градског штаба за ванредне ситуације.

Према инструкцијама Министарства здравља из магацина Клиничког Центра Ниш медицинско и друго особље редовно је снабдевано хируршким и партикуларним ФФП2 маскама, рукавицама, каљачама, капама, једнократним мантилима, једнократним комбинезонима, заштитним наочарима и визирима, као и осталом медицинском опремом. Располом медицинске опреме из Клиничког центра Ниш координисали су припадници Безбедносно-информативне агенције са којима смо имали комуникацију на дневном нивоу.

Заштитна опрема је подељена најпре приоритетним службама (Ковид амбуланте и Ковид болнице, служба Хитне помоћи, кућног лечења, служба за збрињавање ургентних стања ПТО) а касније и свима осталима. Свим ковид болницама, ковид амбулантама, као и многим службама болнице су биле обезбеђене машине за прање и сушење веша.

Раздвојени су били путеви укрштања инфекције тако што је отворен пулт који се налази на улазу у Дом здравља где је у свакој смени дежурала екипа коју чине лекар и медицинска сестра који су свим запосленима и свим пацијентима вршили дезинфекцију руку и мерили температуру. Пацијенти који нису имали, заштитну маску су добијали на пулту.

Од самог почетка биле су оформљене собе за изолацију за пацијенте који представљају потенцијални ризик од инфекције Ковид 19. Једна од соба за изолацију у Дому здравља је била оформљена са десне стране од улаза. Такође, собе за изолацију су биле оформљене и у Служби за здравствену заштиту деце,

Служби за здравствену заштиту радника, у Служби хитне медицинске помоћи и у свим осталим службама Болнице.

Преглед пацијената са фебрилним стањима и респираторним тегобама који нису испуњавали критеријуме о дефиницији случаја за Ковид-19 обављао се у просторији са леве стране од улаза у Дом здравља, где су дежурали лекари примарне здравствене заштите.

Према упутству Министарства здравља оформљена је Ковид амбуланта у згради АТД-а, где су упућивани пацијенти са симптомима сумњивим на вирус Ковид 19 којима је пре прегледа мерена телесна температура и оксигенација. У склопу ове амбуланте се налазила лабораторија и ренген служба. Рад амбуланте је у почетку био 24 часова да би по инструкцијама дошло до промене радног времена од 07 до 22 часова, а након тога пацијенти су се јављали у Ковид амбуланти која се налази у приземљу Ковид 1 болнице. Лекари у Ковид амбулантама на основу клиничког прегледа, лабораторијских анализа и рентген дијагностике уколико постоји сумња на инфекцију корона вирусом упућивали су пацијента инфектологу на преглед који је доносио одлуку о хоспитализацији пацијента сумњивог на Ковид инфекцију. Пацијенти са тежом клиничком сликом као и пацијенти код којих постоји потврђена инфекција корона вирусом, су упућивани из Ковид амбуланте у болницу посебно намењеним санитетским возилом Хитне помоћи. Од 15.04.2020., према препоруци ЗЗЈЗ Врање, у амбулати АТД је кренуло тестирање пацијената сумњивих на Ковид 19. Тестирања хоспитализованих пацијената (узорковање брисева за ПСР) се спроводило у континуитету према индикацијама и стручно-методолошком упутству. Узорковање су вршиле едуковане медицинске сестре ЗЦ Врање, поштујући све мере личне самозаштите.

Ковид амбуланта за предшколску и школску децу кренула је са радом 30.03.2020. у одвојеном делу изолационог блока Службе за здравствену заштиту предшколске деце.

Пацијентима су на располагању били сви бројеви телефона изабраних лекара и тим путем су без доласка на преглед у Дом здравља могли да добију савете везано за блаже респираторне тегобе и савете о даљим процедурама. За прописивање хроничне терапије се није препоручивао долазак пацијената у Дом здравља, већ се ради њихове заштите аутоматски продужавала терапија на 6-9 месеци, а све контроле специјалиста које нису строго неопходне су се одлагале за период након укидања ванредног стања.

Оформљене су биле додатне телефонске линије на које су грађани могли да добију све потребне информације у вези вируса Ковид-19.

У Здравственом центру Врање била су формирана два координациона тима за организацију рада у Ковид амбулантама и Ковид болницама. Координациони тимови су били ангажовани 24 часа дневно и били у сталној комуникацији са управницима Болнице и Дома здравља и директорком Здравственог центра.

На почетку је кренула са радом Ковид 1 болница коју чини Инфективно одељење са 22 постеље и Служба за пнеумофтизиологију са 12 постеља. Од 29.03.2020. године формирана је Ковид 2 болница у згради старе хирургије са 59 постеља. У опремању зграде помогла је компанија „Симпо“ Врање. На првом спрату зграде су биле собе за пријем пацијената код којих је постојала сумња на

инфекцију корона вирусом, а на другом спрату су били смештени пацијенти са лабораторијски потврђеном инфекцијом.

Због повећаног броја суспектних пацијената на корона инфекцију 06.04.2020. године оформљена је и Коивд 3 болница у згради Физикалне медицине са 30 кревета, која је као и зграда старе хирургије, потпуно изолована од осталог дела болнице који је павиљонског типа.

Донацијом Европске уније 14.04.2020. испред зграде Ковид 1 болнице био је постављен је мобилни контејнер, који је у потпуности опремљен и који је служио за облачење личне заштитне опреме пре уласка на одељење.

Један инфектолог и шест анестезиолога су на захтев Министарства здравља, због повећаног обима посла била ангажована у КЦ Ниш. Амбуланта Грудног одељења за хроничне респираторне пацијенте је била премештена у просторијама старе кухиње како не би долазило до укрштања путева.

У претходном периоду обезбеђен је несметани рад служби болнице које су радиле 24 сата непрекидно током трајања ванредног стања. Пријемне амбуланте су вршиле тријажу пацијената. У чекаоницама су поштоване мере физичког дистанцирања. Пре прегледа свим пацијентима је мерена телесна температура и спровођена је хигијена руку и простора пре и након прегледа према прописаној процедури. Редукован је рад свих специјалистичких и субспецијалистичких амбуланти, као и дијагностичких процедура, све у циљу спречавања ширења инфекције. Такође, вршено је збрињавање хируршких као и онколошких пацијената према степену хитности поштујући препоруке Министарства здравља.

У служби Нефрологије са хемодијализом од самог почетка била је оформљена изолациона просторија са посебним улазом за дијализирање пацијената суспектних и позитивних на Ковид-19 вирус.

Све време трајања ванредног стања обезбеђен је несметани рад службе за Гинекологију и акушерство.

У Ковид болницама и амбулантама укупно је било ангажовано 72 лекара и 112 медицинских сестара и техничара, 13 лабораната, 22 рентген техничара. Поред специјалиста инфектологије и пнеумофтизиологије, у рад су били укључени и специјалисти интерне и ургентне медицине, предијатри, радиолози, специјалисти ОРЛ, офталмологије, спортске, опште медицине и медицине рада, лекари на специјализацији и лекари опште медицине.

У Ковиду 1 је било формирано 5 тимова са по три лекара три медицинске сестре.

У Ковиду 2 је формирано 5 тимова са по четири лекара и шест медицинских сестара а у Ковиду 3 пет лекара и 5 медицинских сестара. Број ангажованог особља је повећаван и смањиван према потребама службе и броју пацијената.

Ангажовано је и помоћно особље (спремачи, сервири и портири), чиме је омогућено несметано обављање рада, као и предузимање хигијенских мера у ковид амбулантама и болницама. У сарадњи са Министарством одбране у обезбеђивању Коивд 2 болнице учествовали су припадници 4. бригаде Копнене војске.

За време трајања ванредног стања и током ванредне ситуације обезбеђено је редовно снабдевање храном пацијената и ангажованог особља. Припрема и дистрибуција хране је вршена из кухиње Здравственог центра, поштујући све хигијенске мере.

Дана 13. априла 2020. године војни епидемиолози и инфектолози из Русије су посетили Здравствени центар Врање и при том обишли наше Коивд болнице и амбуланте. Том приликом су размењена искуства у борби против епидемије. Дана 23. априла руски војни специјалисти за радијацијску, хемијску и биолошку заштиту

са припадницима АБХО Војске Србије извршили су дезинфекцију Ковид амбуланти и болница, просторија Дома здравља, санитетских возила, одељења Радиологоје, Неурологије, Интерног и службе ПТО (укупне површине око 13000 квадратних метара). Због исказаног гостопримства и стањем на терену у нашем Здравственом центру, на иницијативу припадника руске војне мисије, 29. априла организован је радни састанак у просторијама центра и при том је извршена поновна дезинфекција Ковид амбуланти и болница (површине око 4000 квадратних метара).

Током трајања ванредног стања и у периоду ванредне ситуације свакодневно је постојала комуникација Здравственог центра са Министарством здравља, Министарством унутрашњих послова, припадницима безбедоносних структура и филијалом РФЗО-а Врање. Континуирано снабдевање лековима, санитетским материјалом, дезинфекционим средствима и енергентима је обезбеђиван у сарадњи са филијалом РФЗО-а Врање.

У борби против корона вируса имали смо и од компаније „НИС“ донацију енергената за санитетска возила.

Спровођен је обилазак служби ЗЦ Врање од стране менаџмента и координатора, као и праћење стања у Ковид болницама. Периодично су у сарадњи са лекарима на одељењу вршене велике визите, током којих је пружана не само стручна, већ и морална подршка у борби против епидемије.

Сви запослени су у континуитету снабдевани заштитном опремом и дезинфекционим средствима.

Запослени Здравственог центра Врање који су чланови Градског штаба за ванредне ситуације редовно су на позив, присуствовали радним састанцима, након чега су спровођени закључци, наредбе и препоруке Градског штаба за ванредне ситуације.

Здравствени центар Врање од самог почетка пандемије корона вирусом поштовао је све мере Владе РС, препоруке струке, упутства Министарства здравља и аката Градског штаба за ванредне ситуације.

Све неопходне мере и активности на збрињавању становништва се идаље спроводе у циљу сузбијања и спречавања вирусне инфекције.

5.2 Завод за јавно здравље врање

Завод за јавно здравље Врање је од самог почетка укључен у решавање епидемије изазване Ковид-19 вирусом. На пословима везаним за епидемију изазвану Ковид-19 је био укључен цео колектив Завода за јавно здравље Врање, а посебно Центар за контролу и превенцију болести.

У претходном периоду, Завод за јавно здравље Врање спровео је следеће активности:

Завод за јавно здравље Врање је још у фебруару месецу добио прва упутстава везана за инфекцију Ковид-19. Прва упутства су била усмерена на поступак стављања под надзор путника из међународног саобраћаја, а која долазе из подручја Кине које је захваћено епидемијом.

Оперативни тим за ванредне ситуације ЗЗЈЗ Врање је направио план о ангажовању у погледу превенције и сузбијања предстојеће епидемије, као и анализирао опремљеност заштитном опремом, и неопходним средствима за потребе дезинфекције. Истовремено је планирана набавка додатне опреме и средстава. Такође, је стављен акценат на припреми свих неопходних кадрова за потребе укључивања у превенцију и сузбијање епидемије.

Почетком марта, са ширењем инфекције на подручје Европе, под санитарни

надзор се стављају и лица која долазе из Италије и Француске, а касније се проширује списак земаља у складу са ширењем епидемијског таласа у Европи. У складу са одлуком Министарства здравља Републике Србије по налогу граничних санитарних инспектора сва лица која су пристигла у Републику Србију из других земаља су била у обавези да се јаве надлежном Заводу за јавно здравље. Сва лица која су се јавила Заводу, лекари Завода су их анкетирали, као и достављали захтеве санитарној инспекцији о упућивању на кућну изолацију.

Због великог броја пристиглих особа из других земаља Европе, а како би се правовремено одговорило задацима које је Министарство здравља задало, Завод за јавно здравље Врање је на пословима давања информација поред епидемиолога укључио и остале лекаре који су на овим пословима радили од 7 - 22 часа сваког дана у недељи. Грађанима је за позиве на располагању било најпре четири, а касније 8 телефонских линија. Такође, грађани су могли да се путем телефона информишу о начину остваривања здравствене заштите и поступку у случају појаве симптома који су указивали на могућност инфекције Ковид-19.

Припрема за сам почетак епидемије, подразумевала је и контакт са здравственим установама на територији Округа и њихова организација за епидемију у смислу заштите здравствене службе (обезбеђеност личном заштитном опремом која је била неопходна за почетак епидемије). Извршен је обилазак здравствених установа, а епидемиолог ЗЗЈЗ Врање је са представницима установа одржао састанак комисија за болничке инфекције са циљем провере спремности за почетак епидемије и провере обезбеђености кадровским ресурсима, те ресурсима у погледу опреме и простора.

У међувремену су пристигли алгоритми из Института за јавно здравље Србије „др Милан Јовановић Батут“ о поступању у случају постојања сумње на Ковид-19 инфекцију, а који су прослеђени свим здравственим установама на територији Пчињског округа. Алгоритми су се односили и на рад и поступање Завода за јавно здравље Врање, који је у складу са својим овлашћењима и делатношћу и поступао.

Први задатак ЗЗЈЗ Врање је био на проналажењу сумњивих случајева како међу приспелим путницима из иностранстава, тако и међу осталим становништвом.

Први узорак бриса који је био сумњив на Ковид-19 послат је на анализу 07.03.2020.године.

Први случај инфекције на Ковид-19 потврђен, са територије Округа и Града Врања, је 18.03.2020. године. Од тада до 31.05.2020.године Завод за јавно здравље Врање је у континуитету вршио узорковање лица, а потом узорке слао у референтне лабораторије на даљу анализу.

На самом почетку епидемије тешки случајеви са респираторним инфекцијама били су хоспитализовани, а затим су узорковани брисеви ради потврде или одбацивања Ковид-19 вирусне инфекције. За сва лица код којих је утврђен позитиван налаз на Ковид-19 инфекцију, извршено је епидемиолошко истраживање и проналажење контаката, односно њихово анкетање, тестирање и стављање под надзор, односно у изолацију. Свакодневно су ИЗЈЗ Србије „Др Милан Јовановић Батут“ слати извештаји о сумњивим и потврђеним случајевима на Ковид-19 инфекцију и њиховим контактима. Републичка санитарна инспекција је континуирано обавештавана о позитивним случајевима и блиским контактима који се стављају у кућну изолацију. Свакодневно су епидемиолози били доступни целокупној популацији на територији Пчињског округа и шире како би правовремено давали информације о превенцији, дијагностици, лечењу и сузбијању Ковид-19 инфекције.

Поред тога, ЗЗЈЗ Врање у периоду ванредног стања као и током ванредне

ситуације на територији града Врање, радио је и на дезинфекцији простора, како по епидемиолошкој индикацији, тако и у превентивне сврхе. По епидемиолошким индикацијама вршена је дезинфекција здравствених установа, возила ХМП, као и стамбени и пословни објекти у којима су боравила лица за која је утврђено да су позитивна на Ковид- 19. Такође је вршена дезинфекција великог броја пословних просторија, аутобуса, возила, улаза у стамбене објекте, фабричких хала, основних и средњих школа, исл.

У циљу правовременог информисања преко средстава јавног информисања грађанство је добијало информације о мерама превенције, као и о тренутној епидемиолошкој ситуацији. Завод за јавно здравље Врање је путем локалних и националних медија пласирао више од 100 информација. Представници ЗЗЈЗ Врање су преко медија обавештавали и подсећали становништво о мерама превенције, а у циљу очувања здравља.

На сајту Завода за јавно здравље Врање су редовно ажуриране информације везане за Ковид-19 вирусну инфекцију, као и препоруке радним организацијама, здравственим установама, предшколским и школским установама, занатлијским радњама, козметичким и фрузерским салонима, трговинским и угоститељским објектима, пијачним објектима и др.

На крају, Завод за јавно здравље Врање је укључен у Националној студији која се спроводи на територији Републике Србије, а укључено је 7000 домаћинства. Са територије Пчињског округа до сада је укључено 12 домаћинства.

Све неопходне мере и активности из надлежности Завода за јавно здравље Врање се и даље спроводе у циљу сузбијања и спречавања вирусне инфекције.

5. 3 Црвени крст Врање

Црвени крст Врање је све своје активности за време трајања ванредног стања и током ванредне ситуације усклађивао са препорукама Градског штаба за ванредне ситуације и упутствима Црвеног крста Србије, на основу којих су као приоритетне активности организације Црвеног крста у овом периоду одређене помоћ старијим суграђанима од 65 година због немогућности њиховог изласка ван домова због забране кретања, рад Народне кухиње и помоћ грађанима у прехранбеним и хигијенским артиклима, као и организовање акција добровољног давања крви.

Сви запослени у Црвеном крсту Врање су радили све време трајања ванредног стања, благовремено су обезбеђена средства за дезинфекцију, маске, рукавице и визири, постављене су биле дезо баријере на улазу у просторије, рад са странкама је био прилагођен новонасталим условима, а дезинфекција пословног простора се вршила периодично.

5.3.1 -Социјална делатност

-Народна кухиња

Рад Народне кухиње у овом периоду је функционисао без проблема. Сваког радног дана се припремало 450 оброка, квалитет хране и хлеба је био на задовољавајућем нивоу. Водила се максимална пажња о безбедности корисника, хране и особља, постављене су дезо баријере на улазу, свакодневно се вршила дезинфекција просторија, корисника и особља дезинфекционим средствима, продужен је период поделе оброка са два на три сата, волонтери су се бринули о правилном размаку корисника док чекају на ред и о коришћењу маске и рукавица, а подела хране се вршила преко шалтера и уз присуство само једног корисника у просторији.

Свим корисницима Народне кухиње подељена су средства за личну дезинфекцију, донација фирме "Биоклиника" из Београда.

Велики број корисника је старости преко 65 година па услед немогућности њиховог доласка по оброке, исти су одвожени на кућну адресу.

- Пријем и дистрибуција хуманитарне помоћи

У претходном периоду, велики број локалних предузећа се одазвао апелу Градског штаба за ванредне ситуације и донирао основне животне намирнице и средства за хигијену. Укупно је дистрибуцијом помоћи обухваћено на подручју града и сеоских средина 1288 породица, односно појединаца који живе сами. Велика помоћ огледала се и у дистрибуцији помоћи припадницима националних мањина пре свега ромске популације. Од укупног броја снабдевених породица, 400 породица је било управо из ромске популације. Након ванредног стања до данас дистрибуцијом је обухваћено још 712 породица. Од укупног броја 350 породица је такође било обухваћено из редова ромске популације.

Пријем и дистрибуција помоћи је вршена у отежаним условима уз помоћ волонтера и коришћење свих мера заштите. У магацину Црвеног крста Врање свакодневно је било ангажовано по 5 волонтера на пријему и дистрибуцији хуманитарне помоћи социјално и материјално угроженим лицима уз примену свих хигијенско- епидемиолошких мера заштите и на овај рад је утрошено 780 волонтерских сати.

Град Врање у сарадњи са Црвеним крстом Врање и Канцеларијом за ромска питања уз подршку Немачке агенције за међународну сарадњу, у претходном периоду, реализовао прву фазу пројекта помоћи угроженом становништву од вируса Ковид-19. Помоћ се огледала у дистрибуцији 200 пакета основних животних намирница и пакета хигијенских средстава која су подељена у 42 породице на територији града Врања. Од укупног броја, у 28 ромских породица подељени су пакети хуманитарне помоћи док су остали пакети у 14 породица подељени другим социјално угроженим категоријама становништва. Друга фаза пројекта планирана је да се реализује током месеца јануара и фебруара, где ће бити подељено 500 пакета хуманитарне помоћи. Од укупног броја 70 % пакета је опредељено за породице ромске популације, док је 30% пакета намењен осталим вулнерабилним групама.

Такође, Град Врање у претходном периоду током трајања ванредног стања и током ванредне ситуације у сарадњи са Канцеларијом за ромска питања и Заводом за јавно здравље Врање обилазио је сва ромска насеља у циљу едукације и подизању свести о значају предузимања превентивних мера на заштити од инфекције. Та активност се идаље спроводи.

- Брига о старијим суграђанима

У периоду ванредног стања била је потребна подршка приликом набавке основних животних намирница суграђанима старијим од 65 година. Волонтери мобилних тимова су реализовали 238 радних налога за набавку основних животних намирница и том приликом су утрошили 506 волонтерских сата.

У току ванредног стања на број телефона Црвеног крста Врање дневно је било у просеку око десетак телефонских позива односно преко 300 позива укупно, интересовање је било највише за поделу помоћи, помоћ старијим и рад Народне кухиње.

- Акција добровољног давања крви

У складу са препорукама Црвеног крста Србије и Републичке стручне комисије за трансфузијску медицину, дана 07.04.2020. год. у просторијама Омладинског културног центра одржана је акција добровољног давања крви на којој се за

давање крви јавило 73, а крв је узета од 64 сутрађана. Акција је одржана уз придржавање свих превентивних мера, даваоцима су дељене заштитне маске, на улазу су волонтери дезинфиковали сваког даваоца, између кревета за узимање крви су били постављени панели, а пре и после акције је извршена дезинфекција сале. Ова акција добровољног давања крви оцењена је као једна од најбоље организованих и најбројнијих за време ванредног стања и на њеној организацији Црвеном крсту Врање су честитали Генерални секретар и стручни сарадници Црвеног крста Србије.

За време трајања ванредног стања и током ванредне ситуације Црвени крст Врање је успоставио сарадњу са свим релевантним субјектима, а посебну са Канцеларијом за ванредне ситуације при Кабинету градоначелника, Канцеларијом за младе, ЈУ „Центар за социјални рад“ и Одсеком за послове месних заједница Градске управе.

5. 4 ЈКП „Комрад“

ЈКП „Комрад“ из Врања је мере заштите својих запослених, расположиве маханизације и објеката, а самим тим и грађана корисника наших услуга почео да примењује и пре проглашења ванредног стања у Републици Србији.

ПЈ „Јавна хигијена“ је са радницима у првој декади марта месеца интензивно у више смена улице у нашем граду чистила од смећа, а исте прала у ноћним сатима. Чистилица је радила у две смене на чишћењу ризле, наноса песка и смећа у граду. Служба јавне хигијене је вршила и прање боксева са контејнерима од 1,1 м² и полу подземних котејнера.

Од тренутка проглашења ванредног стања на целој територији Републике Србије и наредбом Градског штаба за ванредне ситуације предузели смо све активности на дезинфекцији јавних површина у граду. Рад наших цистерни и набављеног атомизера није обухватио само Град Врање, већ смо те активности обављали и у сеоским срединама, Врањској Бањи, простору испред великих маркета, аутобуске станице и аутобуских стајалишта, фабричким круговима, а свакодневно у Здравственом центру и пијацама у граду.

Возни парк (камиони смећари) су се свакодневно дезиниковали пре и након одлагања смећа на СДЧКО „Метерис“, а тај посао обављали су упошљени у **ПЈ „Депонија Метерис“**.

У периоду док је рад пијаца био забрањен **ПЈ „Пијаца“** је преместила 100 тезги са пијаце Бујковски мост на пијацу Текија у Врању, а када су почеле са радом зелене пијаце, вршено је дезинфиковање сваког продавца и купца који уђе на пијацу у сарадњи са волонтерима Црвеног крста. Ове активности на дезинфекцији пијачног простора и пијачне опреме, као и сваког продавца и купца су настављене и након укидања ванредног стања.

Ни једна од наших пословних радних јединица није престала са радом у контролисаним условима са свим предузетим мерама заштите.

Услуге на изношењу смећа у оквиру **ПЈ „Изношење смећа“ – Механизација** су се редовно пружале свим нашим корисницима, чак и у повећаном обиму обзиром да су наши грађани остајали код својих кућа због уведеног полицијског часа и имали довољно времена за сређивање својих дворишта, подрумских просторија и др.

ПЈ „Градско зеленило“ је интензивно радило на пролећном орезивању дрворедних стабала као и уклањању старих уличних стабала у улици Народног хероја, ради започете реконструкције улице.

У марту и априлу месецу **ПЈ „Зоохигијена“** је спровела више акција на хватању напуштених паса у граду, а **ПЈ „Наплатна служба“** је радила непрекидно за све наше суграђане који су желели да своје услуге плате.

У свакодневном контакту са Градским штабом за ванредне ситуације око реализације наредби и закључака, у више наврата смо организовали деобу дезинфекционог средства представницима стамбених зграда, месних заједница, приватним предузетницима, суду, затвору, фирмама и том приликом је подељено **5000 литара** дезинфекционог раствора. За потребе дезинфекције јавних површина у граду радом двеју цистрени и једног атомизера утрошено је **800.000 литара** дезинфекционог раствора. **ПЈ „Погребна служба“** је на територији града Врања и Градске општине Врањска Бања извршила укуп шест покојника урлих од последица вируса Ковид-19, при чему су радници - погребници били максимално заштићени по свим прописаним мерама од стране стручних лица из области здравства.

Све горе наведене активности су се редовно спроводиле и на територији градске општине Врањска Бања, а за то су били задужени упошљени у **ПЈ „Врањска Бања“** са седиштем у Бањи.

Све неопходне мере и активности у складу са актима Градског штаба за ванредне ситуације се и даље спроводе у циљу сузбијања и спречавања вирусне инфекције.

5. 5 ЈП „Водовод“

ЈП Водовод Врање је предузео све неопходне мере заштите запослених и објеката од првог дана ступања на снагу Одлуке о проглашењу ванредног стања. Просторије управе, фабрике воде, бране Првонек и објекти механизације на црпној станици свакодневно су дезинфиковани натријум хипохлоритом тј. воденим раствором течног хлора. Дезинфекција је вршена распршивачем, тако да је могла да се уради детаљно на свим предметима и површинама. Осим тога, два пута дневно је вршена дезинфекција предмета средством за дезинфекцију површина, предмета и опреме Антисептол 1. На улазима у објекте постављене су дезинфекционе баријере натопљене раствором Жавелове воде, а службеници обезбеђења су имали обавезу да сваком запосленом напрскају руке течном хигијенску и хируршку дезинфекцију руку Дезиханд. Свакодневно су дезинфикована и сва возила и машине који су се користили за време трајања ванредног стања.

Након проглашења ванредног стања узрокованог вирусом Ковид-19, а на основу наредбе Градског штаба за ванредне ситуације ЈП „Водовод“ предузимао је у континуитету мере дезинфекције. За дезинфекцију је било ангажовано возило ФАП цистерна капацитета 8 000 л воде.

За дезинфекцију улица, јавних површина, аутобуских стајалишта, дворишта јавних установа и предузећа чији је оснивач Град Врање, коришћено је дезинфекционо средство натријум-хипохлорит. Град је био подељен на 4 области-по улицама у којима су се редовно спроводиле мере дезинфекције.

Такође, дезинфиковане су и касарне једном недељно и то 1300 Каплара, Књаза Милоша Великог и Здравствени центар, села Бунушевац, Дубница, Катун, Горњи и Доњи Нерадовац и Врањска Бања са околином.

ЈП Водовод Врање је свим грађанима Врања обезбедио бесплатно дезинфекционо средство на бази воденог раствора хлора. Раствор се налазио у пластичном резервоару од 1000 литара и био је стациониран у дворишту управне

зграде у улици Београдској 63. Бесплатна подела дезифицијенса је вршена у континуитету 45 дана.

Све неопходне мере и активности у складу са актима Градског штаба за ванредне ситуације се и даље спроводе у циљу сузбијања и спречавања вирусне инфекције.

5. 6 ЈУ „Центар за социјални рад Врање“

Дана 12.03.2020. године када је Министарство за рад, запошљавања, борачка и социјална питања Републике Србије на адресу Центра доставили инструкцију о поступању Центра у случају ширења вируса КОВИД-19, а односи се на набавку дезинфекционих средстава, заштитних маски и дезо баријера. Заштитна средства и опрема је одмах набављена од стране Градске апотеке. Заштитна средства, заштитне маске и рукавице су редовно биле дељене свим запосленима у Центру, а предузете су биле и мере заштите запослених који спадају у ризичну групу грађана, те су добили решења за рад од куће како би се заштитили од потенцијалног обољења, као и сви запослени који имају децу млађу од 12 година чији су брачни партнери у обавези да буду радно ангажовани. Сви корисници који су долазили у Центар ради остваривања права из домена Установе, на самом улазу у згради, су добијали средство за дезинфекцију руку и били су у обавези да у присуству лица задуженог за безбедност и здравље на раду дезинфикују руке.

Након доношења одлуке Владе Републике Србије о проглашењу ванредног стања 16.03.2020. године, у Центру су пооштрене мере заштите и формиране 2 радне групе које су се смењивале у раду на начин да једна радна група буде присутна у Центру и физички испуњава све дневне задатке са којим смо се сусретали, док би друга група запослених од својих кућа путем интернета и софтвера за даљински приступ рачунару радила и извршавала све дневне задатке. Наведене групе су се дневно смењивале. Корисницима је био онемогућен улаз у зграду, већ смо на улазним вратима примали захтеве као и путем електронске поште и телефонским путем. У овом периоду на основу наредбе Градског штаба за ванредне ситуације Центар је био у обавези да омогући свакодневно заседање комисије за доделу једнократне новчане помоћи, што је уродило плодом те је велики број грађана лакше, финансијски пребродило период ванредног стања.

Центар је током трајања ванредног стања, у сарадњи са Црвеним Крстом Врање и уз подршку Канцеларије за ванредне ситуације доделио 1288 пакета добијених од стране трговинских ланаца као и осталих предузећа на нивоу Града који су се укључили у помагању најугроженијих лица са територија града.

Центар је током трајања ванредног стања примио 811 захтева од стране корисника и Установа.

5. 7 ЈУ „Центар за развој локалних услуга социјалне заштите Врање“

ЈУ Центар за развој локалних услуга социјалне заштите Врање је установа социјалне заштите која пружа услуге смештаја и дневне услуге у заједници лицима свих старосних доби, деци, младима, одраслима и старима, која се нађу у стању социјалне потребе.

Услуге смештаја корисника у Прихватилиште за одрасла и стара лица и Прихватилиште за жртве насиља у породици – Сигурна кућа, реализују се 24 сати, свакодневно.

На основу инструкција надлежног Министарства за рад, запошљавање борачка и социјална питања, од 10.03.2020. године, а складу са тренутном епидемиолошком ситуацијом, у ЈУ Центар за развој локалних услуга социјалне

заштите Врање, одржан је састанак Стручног колегијума Установе, на коме су донети закључци о предузимању одговарајућих превентивних мера у циљу спречавања ширења вируса међу корисницима и запосленима.

Наведеним мерама било је предвиђено свакодневно проветравање и одржавање хигијене простора и опреме у којима бораве и коју користе корисници и запослени, као и редовна дезинфекција посуђа, кухињског и медицинског прибора. Приликом исхране корисника у трпезарисјком простору кухиње, посебно се водило рачуна о хигијени руку и поштовању социјалне дистанце између лица. У сврху заштите корисника, забрањене су биле посете, док је боравак и кретање лица ван система социјалне заштите ограничен само у сврху радњи којима се обезбеђује непрекидност услуге смештаја. Дат је налог Стручном тиму Прихватилишта за одрасла и стара лица, да све кориснике информише о појави вируса Ковид– 19, као и све кориснике упозна са свим превентивним мерама и са начином поштовања истих.

Корисницима је наглашено да без преке потребе и без оправданог разлога не напуштају установу. Упознати су са обавезом да приликом одласка на лекарски преглед, суд или у неку другу институцију, носе заштитне маске и хигијенске рукавице.

Након проглашења ванредног стања на територији Републике Србије, од 16.03.2020. године у Установи је организован процес рада на начин којим се обезбеђује одржавање физичке дистанце, односно међусобног растојања између два лица, од најмање два метра.

На Стручном колегијуму Установе донет је закључак да се строго води рачуна о примени свих мера дефинисаних на састанку од 10.03.2020. године. Све одлуке, наредбе и упутства, видно су истакнуте на огласној табли установе, трпезарији, дневним боравцима група где су смештени корисници, ходницима и тоалетима.

Одлуком директора Установе, поред већ постојећих мера забране посета корисницима, као и забране изласка корисника из Прихватилишта за одрасла и стара лица, забрањен је улазак неовлашћених лица, /лица која нису укључена у систем пружања услуга социјалне заштите/.

Од наведеног датума, услед проглашења ванредног стања и повећаног ризика од ширења епидемије, обустављен је рад Дневног боравак за децу, младе и одрасле са телесним инвалидитетом и интелектуалним тешкоћама.

У сарадњи са Градским штабом за ванредне ситуације и Градском апотеком редовно је вршена набавка хигијенско -санитетских средстава /заштитних маски, рукавица, мантила, капа, каљача, алкохола, асепсола/.

Од стране Градског штаба за ванредне ситуације вршена је достава заштитних маски и рукавица.

Запосленима је било наложено обавезно коришћење заштитне опреме/маски, рукавица, мантила, капа и каљача/ приликом обављања послова и радних задатака.

У сврху обављања истих, током трајања полицијског часа, запосленима су редовно издавани радни налози, о чему је уредно извештавано Министарство унутрашњих послова.

На улазу у објекте Установе постављени су сунђери, дезобаријере, натопљени средством за дезинфекцију, означен је простор за дезинфекцију руку и одеће, одређена су лица која ће сменски вршити контролу над применом одлуке о забрани уласка неовлашћених лица у објект Установе.

Са Градским штабом за ванредне ситуације града Врања и надлежном епидемиолошком службом била је успостављена редовна комуникација и координација у вези предузимања мера на заштити корисника и запослених.

Од стране Завода за јавно здравље Врање почев од 17.03.2020. године, периодично, на свака 3-4 дана, вршена је дезинфекција свих просторија у згради Установе и у објекту Прихватилишта за жртве насиља у породици – Сигурној кући.

Услед новонастале епидемиолошке ситуације, извршене су допуне процедура за смештај корисника у Прихватилиште за одрасла и стара лица и Прихватилиште за жртве насиља у породици – Сигурну кућу.

Приликом пријема нових корисника у Прихватилиште за одрасла и стара лица поред стандардне медицинске документације, достављана је и потврда да лице није заражено вирусом Ковид-19, при чему је наглашено да се сваки новопримљени корисник превентивно смешта у карантин у трајању од 14 дана, у овину Установе.

У циљу заштите корисника и запослених у Прихватилишту за жртве насиља у породици, од Упутног органа захтевао се и податак да ли је потенцијални корисник недавно допутовао из иностранства, односно био у самоизолацији.

Посебним мерама регулисан је излазак и кретање корисника унутар дворишта Установе. За кориснике млађе од 65 година, два пута дневно, у временском интервалу од по 15 минута, без груписања и уз надзор од стране дежурних радника, дозвољена је била шетња у дворишту. За лица старија од 65 година, предвиђен је био, без већег груписања, боравак на пространим терасама. За кориснике који прекрше наведене мере, предвиђена је била самоизолација, уз обавештавање упутног Центра за социјални рад и МУП-а.

Наведена мера је спровођена до 23.03.2020. године, када је свим корисницима Прихватилишта за одрасла и стара лица, забрањен излазак из Установе.

У складу са здравственим препорукама, до успостављања повољне здравствене ситуације, непосредни контакт са корисницима уз поштовање мера заштите, дозвољен је био искључиво неговатељима, медицинској сестри и стручним радницима. Осталим запосленима, осим у ситуацијама неодложне интервенције, забрањен је био контакт са корисницима.

Корисницима је било ограничено кретање кроз просторије Прихватилишта за одрасла и стара лица. Кретање је било дозвољено у оквиру групе, односно етажа, где су корисници смештени и исто је допуштено само уз одобрење задуженог стручног радника, уз надзор неговатеља и поштовање размака између присутних лица.

Организовање заједничких активности корисника дневне радно окупационе терапије, дозвољен је био једино у оквиру етажа где су смештени корисници, у групама до 5 корисника уз поштовање социјалне дистанце.

Корисницима и запосленима су упућиване инструкције о спровођењу хигијенских и заштитних мера, објашњена је правилна употреба, одлагање, односно дезинфекција заштитне опреме. Прецизно је била дефинисана процедура уноса намирница, лекова и санитетског материјала уз претходну дезинфекцију. Посебним инструкцијама надлежног министарства од 29.03.2020. године, измењена је процедура пријема новог корисника услуге смештаја, истом је предвиђена превентивна изолација новопримљеног корисника у трајању од 28 дана у оквиру Установе, обезбеђен је посебан тоалет и организован је начин доставе obroка.

Почев од 30.03.2020. године, обезбеђење зграде Установе у Врању, преузели су припадници Војске Србије. Приликом преузимања дужности од стране старешина Војске Србије, обавештени смо о дужностима дежурних војника, као и о самом начину обезбеђења објекта. Припадници оружаних снага распоређени су на улазу

у Установу, предат им је списак корисника и запослених. На заједничком састанку дефинисано је у којим случајевима је трећим лицима и уз поштовање којих мера, дозвољен улазак.

Уведена је обавеза мерења телесне температуре запослених приликом доласка на посао уз надзор дежурног радника. Предвиђено је да се у случају повишене телесне температуре запослени, без одлагања упути у здравствену установу на лекарски преглед.

Услед обуставе приградског саобраћаја на територији града Врања, за запослене са пребивалиштем у приградским насељима, свакодневно организован је превоз службеним аутомобилом.

Укидањем превоза на релацији Врање – Врањска бања и немогућности организовања превоза за све запослене који користе јавни превоз, Стручни колегијум Установе, донео је одлуку да се дана 01.04.2020. године, из објекта у Врањској бањи изместе корисници Прихватилишта за жртве насиља у породици – Сигурна кућа и да се исти сместе на трећем спрату зграде Установе у Врању. С обзиром да је наведени простор физички одвојен, процењено је да исти испуњава све услове за несметано пружање предметне услуге. У једном делу поменутог простора, предвиђена је соба за смештај корисника који се налазе у изолацији. Такође, од значаја за негу најмлађих корисника, је и близина Дома здравља Врање и доступност услуга здравствене заштите.

У сарадњи са Домом здравља Врање, предузете су мере у ситуацијама када је корисницима ЈУ Центар за развој локалних услуга социјалне заштите Врање, неопходна хитна лекарска интервенција.

Сви запослени упознати су са налогом издатим од стране надлежног министарства дана 10.04.2020. године. Поменути налог, запослени су обавезани да своје кретање сведу искључиво на релације од својих породица до радног места, да избегавају контакте са потенцијалним носиоцима вируса, да поштују инструкције везане за поштовање социјалне дистанце у комуникацијама које успостављају и да избегавају непосредни контакт са корисницима, уколико природа посла исти не захтева.

На основу инструкција надлежног министарства од 12.04.2020. године, о поступању у случају појаве вируса Ковид-19 у установама социјалне заштите, сви запослени су најпре упознати са наведеним инструкцијама, након чега су са свим запосленима обављене консултације у вези евентуалне спремности да исти у случају појаве наведеног вируса у Установи, остану у изолацији у просторијама Установе. Такође, запослени су том приликом упознати и са препорукама надлежног министарства о добровољном 15-дневном сменском раду.

Након састанка Стручног колегијума Установе, одржаном дана 13.04.2020. године, а у складу са поменутом инструкцијом и препорукама надлежног министарства, донет је закључак о предузимању додатних мера превенције.

Појачан је био надзор приликом исхране корисника, уз поштовање прописаних хигијенских мера и поштовање социјалне дистанце између два лица. Корисницима је био забрањен излазак из групе у коју су смештени и кретање по осталим просторијама Установе, без претходне консултације и одобрења од стране дежурног радника Установе. С обзиром да корисници, због ограничења кретања нису били у могућности да оду на преглед код свог изабраног лекара, у амбуланти Установе, у сарадњи са стручним службама Дома здравља Врање организовани су превентивни здравствени прегледи. У складу са Закључком Владе Републике Србије од 07.04.2020. године, а у сврху организације рада у случају појаве вируса

Ковид-19 у установи, извршена је измена рада запослених, тако што је један део запослених упућен на коришћење преосталог годишњег одмора;

У случају евентуалне појаве вируса Ковид-19, директор Установе сачинио је списак запослених који у случају појаве инфекције остају у изолацији у оквиру установе и списак запослених који настављају рад ван установе и пружају логистичку подршку запосленима и корисницима који остају у изолацији. Приликом израде поменутих спискова водило се рачуна о структуралним стандардима у погледу кадровских услова за пружање услуге у смислу прописа о социјалној заштити. Такође, сачињен је био план активности и инструкције за рад, уз поштовање радног времена, дневног и недељног одмора у складу са Законом о раду. Опредељен је био посебан простор за евентуални боравак запослених за време трајања изолације и предвиђен начин и време исхране.

Истог дана, од стране доктора Дома здравља Врање извршен је превентивни здравствени преглед, након чега је утврђено да су сви корисници Прихватилишта за одрасла и стара лица задовољавајућег здравственог стања, без симптома заразне болести Ковид-19.

Дана 27.04.2020. године, поступајући по налогу Градског штаба за ванредне ситуације, о увођењу 12-то часовног радног времена у складу са позитивноправним прописима, извршена је измена распореда рада организационих јединица ЈУ Центар за развој локалних услуга социјалне заштите Врање. Послодавац је запосленима распоређеним по 12-то часовном радном времену, обезбедио по један оброк, ручак, у просторијама Установе.

У случајевима када корисник услуге смештаја од сродника, односно трећих лица добије ствари које жели да прихвати, предузете су мере којима је обезбеђен пријем ствари и то само одређеним данима, на видно обележеном месту, уз обавезу дезинфекције и да исте, пре предаје кориснику, буду остављене у дезинфикованој просторији у периоду од 24 часа.

Након доношења Одлуке о укидању ванредног стања на територији Републике Србије од стране Народне скупштине Републике Србије дана 06.05.2020. године и престанком важења аката донетих током трајања ванредног стања, директор Установе донео је Одлуку којом је кориснике и запослене и даље обавезао на поштовање аката који су наведени у Инструкцији надлежног министарства од 08.05.2020. године, као и на даљу примену одлука донетих у вези поштовања прописаних мера: забране посета, изласка корисника и уласка неовлашћених лица у просторије Установе; одржавање хигијене простора и опреме у којима бораве и коју користе корисници и запослени, као и редовна дезинфекција посуђа, кухињског и медицинског прибора; обавезно коришћење заштитне опреме од стране запослених (маски, рукавица, мантила, капа и каљача) приликом обављања послова и радних задатака и одржавање физичке дистанце, односно међусобног растојања између два лица од најмање два метра; обавезног мерења телесне температуре запослених приликом доласка на посао.

Додатне процедуре приликом смештаја корисника у Прихватилиште за одрасла и стара лица и Прихватилиште за жртве насиља у породици – Сигурну кућу, остале су на снази.

Такође, након укидања ванредног стања, настављено је са радом по 12-то часовном радном времену.

Настављена је периодична дезинфекција објеката Установе, која се врши јеном недељно од стране Завода за јавно здравље Врање.

Почев од 11.05.2020. године, започето је са постепеним извођењем у шетњу у дворишту Установе, свих корисника Прихватилишта за одрасла и стара лица.

Шетња се реализује сукцесивно, у мањим групама, уз поштовање свих прописаних мера, уз надзор запослених и реализује се искључиво у повољним временским приликама, када је температура 18 до 25 степени, без кише и ветра.

Током извештајног периода услуге Прихватилишта за одрасла и стара лица и Прихватилишта за жртве насиља у породици – Сигурне куће, користило је укупно 48 корисника.

У периоду трајања ванредног стања у ЈУ Центар за развој локалних услуга социјалне заштите Врање, међу корисницима и запосленима није било позитивних на Ковид- 19.

Све неопходне мере и активности се идаље спроводе у циљу сузбијања и спречавања вирусне инфекције.

5. 8 Ангажовање волонтера

Обзиром да Црвени крст Врање располаже са волонтерима који су углавном малолетни, сходно упутствима и препорукама Црвеног крста Србије и Градског штаба за ванредне ситуације у сарадњи са Канцеларијом за младе Градске управе извршено је регрутовање нових, пунолетних волонтера, који су потписали Изјаве о сагласности за волонтирање у условима ванредног стања и тиме се укључили у рад организације.

Укупан број расположивих волонтера за време трајања ванредног стања износио је 92.

На дневном нивоу било је ангажовано 9 мобилних тимова са по троје чланова.

Волонтери су били ангажовани као помоћ старијим суграђанима од 65 година за набавке намирница, у самим трговинама приликом њихових термина за набавке, у подизању новца са банкомата, при пријему и дистрибуцији хуманитарне помоћи и у раду Народне кухиње.

Волонтери су на основу стручне процене ЈУ „Центар за социјални рад“ вршили и дистрибуцију хуманитарне помоћи социјално угроженим категоријама становништва. Волонтери су били ангажовани и на подели заштитних маски које је обезбедила локална самоуправа, као и на подели породичног приручника заштите од корона вируса Ковид-19, који је Канцеларија за ванредне ситуације при Кабинету градоначелника припремила уз подршку Сталне конференције градова и општина и Одељења цивилне заштите града Краљева. Такође, Волонтери су били ангажовани и на дезинфекцији руку потрошача на улазима у малопродајне објекте који су били отворени у претходном периоду од 04:00 до 07:00 часова за искључиво старије грађане изнад 65 година, дезинфекцију руку грађана који су користили банкомате банака, дезинфекцију руку грађана на улазима у зеленим пијацама као и на дезинфекцији моторних возила на 6 улаза у Врању на којима су биле постављене дезобаријере.

За све време ангажовања и рада волонтера од стране корисника услуга није било ниједне притужбе на рад волонтера, иако се њихов рад одвијао у отежаним условима и са осетљивом категоријом корисника.

5. 9. Ангажовање повереника и заменика повереника цивилне заштите

Од почетка епидемије и проглашења ванредног стања било је ангажовано укупно 38 повереника и 38 заменика повереника цивилне заштите.

Град Врање је у сарадњи са повереницима и заменицима повереника цивилне заштите вршио дистрибуцију дезинфекционих средстава у свакој месној заједници на територији града Врања, где су грађани имали могућност да дезинфекциона средства преузму. Приликом преузимања средства повереници и заменици

повереника имали си обавезу да сваком грађанину поделе упутство о начину употребе средстава, док је сваки грађанин био у обавези да један примерак упутства потпише као доказ да је упознат са садржајем упутства.

Повереници и заменици повереника цивилне заштите били су ангажовани и на достави основних животних намирница посебно у брдско-планинским месним заједницама, као и на подели приручника заштите од корона вируса Ковид-19 у месним заједницама.

5.10. Рад канцеларије за ванредне ситуације при Кабинету градоначелника

Канцеларија за ванреде ситуације при Кабинету градоначелника у претходном периоду обављала је све стручне и административно-техничке послове за потребе рада Градског штаба за ванредне ситуације, вршила координацију активностима са субјектима и снагама систем заштите и спасавања на територији града Враћа, као и обављала друге активности по налогу команданта Штаба.

Канцеларија за ванредне ситуације редовно је вршила доставу свих неопходних информација и података у виду извештаја надлежним министарствима.

- Кол центар успостављен у оквиру Канцеларије за ванредне ситуације примио је преко 4000 позива грађана. Од тога око 3300 позива грађана са захтевом за пружањем информација о начину остављавања њихових права у складу са донетим мерама Владе РС и надлежних министарстава, док су се око 700 позива односила на захтеве наших суграђана за куповином и доставом основних животних намирница и других потрепштина.

Канцеларија за ванредне ситуације при Кабинету градоначелника уз подршку Сталне конференције градова и општина и Одељења цивилне заштите града Краљева, израдила је породични приручник заштите од корона вируса Ковид -19 који је био дистрибуиран локалном становништву.

Канцеларија за ванредне ситуације у сарадњи са волонтерима, у претходном периоду, поделила је преко 5000 маске и заштитних рукавица нашим суграђанима.

Такође, заштитне маске, рукавице, као и визире имали су прилику да добију и власници фризерских, козметичарских салона, угоститељских објеката, објеката брзе хране, власници такси возила, власници аутобуских превозника, као и други предузетници који послују на територији града Враћа.

Канцеларија за ванредне ситуације Градске управе, у претходном периоду, упутила је апел свим људима добре воље, као и привредним субјектима, да донирају пакете са основним намирницама и средствима за хигијену, који ће бити достављени угроженим категоријама становништва. Позиву на солидарност одазвали су се “Спринг маркети”, “Плави камен”, ДП “Матица”, Мис Дистрибутион. Такође, предузеће „Мико Траде“ обезбедило је дезобаријере за дезинфекцију моторних возила, ЈКП „Паркинг сервис“ помогао је са донацијом дезинфекционих средстава, „Леон“ маркет и маркети “Станковић”, донирањем пакета са основним животним намирницама, 7. јули (ИН маркет) обезбедио је за 30 најугроженијих породица купоне за куповину хлеба у наредних месец дана. Локалној самоуправи, донацијама су помогле и компаније “Симпо” и “Јумко”. “Нутрико”, “Енергу” и “Цредицом”, донирали пакете брашна и сточног брашна за најугроженије суграђане у сеоским месним заједницама. БАТ је обезбедио 500 пакета основних животних намирница, док је ГЕОКС донирао 2 мил. динара локалној самоуправи за потребе израде галенске лабораторије у оквиру Апотекарске установе Враће.

Такође, Врањске предузетнице, у складу са својим капацитетима и могућностима, преусмериле су своје активности на шивење заштитних, виšekратних маски, од памучних тканина које се могу искуавати на високим температурама и пеглати. Маске су дониране у сарадњи са Регионалном развојном агенцијом доо Врање. Врањске предузетнице и предузетници показали су велику друштвену одговорност и хуманост донирајући пакете са основним животним намирницама за најугроженије становнике на територији града Врања.

-Извршни одбор Савеза пчеларских организација Србије позвао је све пчеларске организације чланице СПОС да донирају одређене количине меда локалним самоуправама, који је намењен најугроженијем слоју становништва. У акцији хуманости, чланови врањског Удружења пчелара „Пчелица“ прикупили су 26 тегли меда. Иницијативу је подржало и друштво пчелара „Матица“ из Врања, чији су чланови прикупили 95 кг меда, у паковањима од по 1 кг. Локална самоуправа преузела је обавезу доставе меда и пчелињих производа, који су испоручени најстаријим суграђанима.

На крају, Служба за информисање града Врања од почетка епидемије је и сталној координацији са Канцеларијом за ванредне ситуације при Кабинету градоначелника и Градским штабом за ванредне ситуације. Активности Службе за информисање дају велики допринос на благовременом и тачном информасању грађана на територији града Врања.

Полазећи од тога да се са природом не можемо тако лако изборити, а да се претходно за ту борбу нисмо спремили, инсистирање на превентивном деловању у правцу спремности „ако до ситуације дође“ све се више намеће као обавеза и све мање као могућност. Кључну улогу у томе имају јединице локалне самоуправе, јер се на њиховим територијама даје први одговор у ванредним догађајима и ванредним ситуацијама и оне су директно упознате са потребама и могућностима на територији своје јединице локалне самоуправе. Због тих разлога подизање свести о одговорности јединица локалне самоуправе за безбедност грађана, њихове имовине и животне средине, представља неодвојиви део превентивног деловања. Такође је од великог значаја и размена искустава и знања, као и потписивање одговарајућих протокола о сарадњи између јединица локалне самоуправе о побољшавању услова за интегрисан приступ у креирању, спровођењу, праћењу, оцењивању и унапређивању система заштите и спасавања у складу са најбољом праксом из земље и иностранства. Ради свега реченог, јединице локалне самоуправе не само што морају да препознају своју улогу у уједначеном, правовременом и хармонизованом одговору на елементарне непогоде, већ морају да подигну све своје капацитете и ресурсе за адекватан, ефикасан и ефективан одговор.

Градски штаб је у свом раду у 2020. години поступао у складу са одредбама Закона у смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл.гласник РС“ број 87/18), Уредбе о саставу и начину рада Штабова за ванредне ситуације („Сл.гласник РС број 98/10), Пословника о раду Градског штаба за ванредне ситуације града Врања, Одлуке о организацији и функционисању система заштите и спасавања и цивилне заштите на територији града Врања („Сл.гласник града Врања“ 23/2017), Упутства Републичког и Окружног штаба за ванредне ситуације.

У спровођењу активности Градски штаб за ванредне ситуације остваривао је непосредну сарадњу са свим надлежним републичким и локалним службама, предузећима и установама, Одељењем за ванредне ситуације у Врању и његовим

организационим јединицама, као и са осталим субјектима и снагама система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама.

За потребе рада Градског штаба за ванредне ситуације, Канцеларија за ванредне ситуације вршила је све стручне и административно-техничке послове.

На плану заштите и спасавања, Канцеларија за ванредне ситуације редовно је пратили реализацију законских обавеза, задатака надлежних Министарстава и закључака Републичког, Окружног и Градског штаба за ванредне ситуације и то:

- Сагледавање реализације донетих наредби, закључака и препорука и достава информација Градском штабу за ванредне ситуације;
- Обавештавање становништва о опасностима;
- Сагледавање реализованих мера и задатака за нормативно уређивање области заштите и спасавања и достава информација Одељењу за ванредне ситуације у Врању;
- Предузимање превентивних мера заштите од пожара у току жетвених радова и у периоду туристичне сезоне;
- Месечно сагледавање реализованих мера и задатака утврђених оперативним планом одбране од поплава на водама другог реда и достава информација Градском штабу за ванредне ситуације и Одељењу за ванредне ситуације у Врању.

Сходно својој улози и задацима, Градски штаб за ванредне ситуације успео је да оствари позитивне резултате у обједињавању свих функција заштите и спасавања и координираним активностима обезбеди заштиту становништва, културних и материјалних добара на територији града Врања.

У Врању _____. године
Број: 217-_____

КОМАНДАНТ ШТАБА
др Слободан Миленковић

ЛИТЕРАТУРА:

- [1] Бабић, Б.: *Цивилна одбрана Републике Србије*, Војно дело, јесен/2012, стр. 208.
- [2] Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“, бр.87/2020)
- [3] Закон о одбрани, („Сл. гласник РС“, бр. 116/2007, 88/2009, 88/2009-др. закон, 104/2009-др. закон, 10/2015) члан 4
- [4] Домазет, С.: *Правна регулатива у вези са ванредним ситуацијама у АП Војводини*, Пословна економија, 2015, стр. 422.
- [5] Мала политичка енциклопедија, Савремена администрација, Београд, 1996, стр. 1286.
- [6] Кековић, З., Кешетовић, Ж.: *Кризни менаџмент и превенција кризе*, Факултет безбедности, Београд, 2006, стр. 130.
- [7] Аврамовић, Д., Симовић, З.: *Ванредно стање и ванредне ситуације у Републици Србији – (не) оправдани дуализам*, Култура полиса, год. IX „*The Culture of Polis*“ часопис за неговање демократске политичке културе, Нови Сад, 2012, стр. 511.